

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne izvzemati nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petič vrst a Din 2. do 100 vrst a Din 2.50. od 100 do 300 vrst a Din 3. večji inzerati petič vrst Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Črni oblaki na mednarodnem obzorju:

Napetost med Rimom in Parizom narašča

Vznemirljive vesti o položaju v francoski Somaliji — Francoska vlada je sklenila poslati v Džibuti vojaška ojačenja — Pred rimskim obiskom sestanek francoskih in angleških državnikov v Parizu

Pariz, 28. dec. e. Odnosaji med Francijo in Italijo se vedno bolj zaostrojujejo. Tukajšnji listi so polni izveščev iz italijanskih listov, v katerih se odkrito zahteva, da se odstopijo Italiji nekatera francoska ozemlja, zlasti Džibuti, francosko pristanišče v Rdečem morju, kot edino primeren izhod Etiopije na to morje. Tako navajajo listi pisanje »Regima fascista«, ki pravi, da Francija nima nobenega opravka v Somaliji in Džibutiju. Po pisanju drugih italijanskih listov je Džibuti tur na italijanskem telesu v Abesiniji, ki je že toliko dozorel, da ga je treba prerezati. Ves italijanski tisk naglašava, da bodo Francozi iz Džibutija vsak hip vrženi v morje.

Pariz, 28. dec. e. Včeraj popoldne je bila v vojnem ministrstvu konferenca, na kateri so bile določene podrobnosti potovanja predsednika vlade in vojnega ministra Daladiera. Konferenci so prisostvovali poleg ministrskega predsednika tudi šef generalnega štaba general Gamelin, francoski generalni rezident v Tunisu Eric Labonne in mnogo predstavnikov civilnih in vojaških oblasti. V službenih krogih sicer zatrjujejo, da navzočnost generala Gamelina ni ničesar nenavadnega, ker bodo pri svečanih sprejemih predsednika vlade prisostvovali tudi vojaški predstavniki krajev, ki jih bo obiskal Daladier, toda v političnih krogih pripisujejo tem okoliščinam mnogo večji pomen.

V francoskih političnih krogih upajo, da se bosta Chamberlain in Halifax zaradi sedanjih političnih razmer na svojem potovanju v Rim najprej ustavila v Parizu. Zato ni izključeno, da bo v programu potovanja Daladiera majhna časovna razlika, da bi bil v Parizu, ko se bosta vozila skozi oba angleška državnika. V francoskih vladnih krogih si prizadevajo, da čim bolj ublažijo resnost vtisov, ki so jih v tukajšnji javnosti izzvala vesti iz Rima in francoskih kolonij. Francoskemu narodu priporočajo hladnokrvnost. Francoski tisk nima nobenih neposrednih vestí iz Džibutija in Somalije, ravno tako ni nobenih obvestil o stanju v teh krajih niti na pobleščenih mestih, kjer zatrjujejo, da je vse v redu in da ni nič nenavadnega ali izrednega. Del časopisja, ki poudarja, da je francoska politika neodločena, pa je poln vestí iz angleških virov, po katerih se je italijanska akcija v Džibutiju in v francoski Somaliji že pričela. Po teh vesteh so bile v Džibutiju organizirane resne protitalijanske manifestacije. Petsto italijanskih vojakov pa je prekorčilo mejo francoske Somalije. Ustavili so se kakih 30 km od meje in 90 km od Džibutija. Italijani gradijo mnogo cest od svojih postojank proti Džibutiju in istočasno pošiljajo domačine proti francoski koloniji.

Pariz, 28. dec. e. V zvezi z zahtevo francoske kolonije v Džibutiju, da se pošljejo tja ojačenja, zatrjujejo v tukajšnjih političnih krogih, da je francoska vlada že sklenila poslati v Džibuti pomorske in suhozemske enote. Sodiijo, da bo v Džibuti poslanih okrog 5000 moč. Predsednik vlade Daladier je to odredil po razgovoru z zunanjim ministrom Bonnetom, kolonialnim ministrom Mandelom in šefom generalnega štaba. S tem ukrepom sicer Francija še ni izenačila svojih moči z italijanskimi v Somaliji, ker po francoskih cenitvah razpolaga Francija v vsej Somaliji le z 2000 mornarji in kolonialnimi vojniki, od katerih je 800 senevalskih strelcev, dočim ima Italija v Abesiniji, Somaliji in Eritreji 370.000 moč, od teh 90.000 Italijanov, 130.000 tujih kolonialnih vojakov in 150.000 domačinov, skoro samih Askarov, ki so najboljše čete domačinov v Afriki.

Pariz zavrača alarmantne vesti

Pariz, 28. dec. AA. Havas. Zunanje politični dogodki so včeraj zopet povzročili, da so se v listih začele širiti netočne in tendenciozne vesti, ki so predvsem senzacionalne. Tako je neki angleški list smatral za potrebno objaviti, da je Daladierovo potovanje v Tunis prava pomorska demonstracija, ki naj izkazuje zbiranje italijanskega brodogoja. Isti list piše, da bo Daladier spremljalo 23 vojnih ladij. Vendar pa je ta vest popolnoma brez vsake podlage.

Prav tako nobeno uradno obvestilo ne potrjuje vesti o nekem zbiranju italijanskih čet ob Džibutiju. Diplomatskim krogom tudi ni prav nič znanega o tem, da se misli Chamberlain in Halifax ustaviti v Parizu, ko bosta potovala v Rim. Uradni francoski krogi širjenje takih vestí v takih okoliščinah obžalujejo, ker njihova točnost ni bila predhodno ugotovljena in lahko to samo škoduje mednarodnim odnosom.

Program Daladierovega potovanja

Pariz, 28. dec. AA. Havas. Včeraj popoldne je bila v predsedstvu vlade konfe-

renca, na kateri je bil izdelan načrt za Daladierovo potovanje po Korziki in severni Afriki. Daladier bo odpotoval na Korziko in severno Afriko takoj, ko bo izglasovan proračun in sicer najpozneje dne 2. ali 3. januarja. Vkracal se bo v Toulonu na križarko, odkoder bo odpotoval na Korziko,

kjer se bo ustavil samo nekaj ur. Prebivalci Bastie so zaprosili Daladiera, da pristane tudi v tem mestu. Tam bo Daladiera pozdravil mornariški minister Campinchi in korziški parlamentarci. Križarko bo spremljalo troje topničark in bo Daladier s Korzike odpotoval v Bizerto in nato v

Tunis. Del svojega potovanja po Tunisu bo Daladier posvetil pregledovanju obrambnih utrdb na jugu Tunizije. Iz Tunizije bo francoski predsednik vlade odpotoval v Alger, kjer bo ostal en dan. V Pariz se bo vrnil dne 10. januarja.

Grof Ciano bo obiskal Beograd kjer bo nadaljeval razgovore o zblizanju Madžarske in Jugoslavije

Berlin, 28. dec. e. Politično zatišje, ki se je pričelo pred božičem, traja dalje in bo, kakor kaže, trajalo do polovice januarja. Tradicionalno sprejemanje diplomatov pri kancelarju in vodji Hitlerju bo šele 12. januarja namesto 10. kakor je bilo do zdaj v navadi. Sredi januarja pride v Berlin madžarski zunanji minister grof Csaky. Glede obiska češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Chvalkovskega do zdaj še ni ničesar določenega, toda pričakujejo, da pride v Berlin gotovo v januarju. Bivanje italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Budimpešti je še vedno predmet komentarjev in berlinskih političnih in diplomatskih krogov. Ti krogovi so mnenja, da je grof Ciano izkoristil

priliko, da je madžarskim političnim krogom v Budimpešti pojasnil, zaradi česa je bila dunajska arbitražna tudi v pogledu Podkarpatske Rusije definitivna. Poleg tega pa je bila njegova misija v tem, da je posredoval, da pride do ožjih prijateljskih stikov med Jugoslavijo in Madžarsko. O tej stvari piše včerajšnja »Frankfurter Zeitung« in pravi: Ne samo na Rumunijo, temveč v prvi vrsti na Jugoslavijo so mislili državniki v Budimpešti. Najvažnejši predmet razgovorov grofa Ciana so bili odnosaji med Beogradom in madžarsko prestolnico. V kratkem bo grof Ciano obiskal Beograd, da tam nadaljuje v Budimpešti pričete razgovore.

„Bolgari smo za prisrčno in iskreno prijateljstvo z Jugoslavijo!“ Bratske manifestacije v Sobotanju ob priliki proračunske razprave

Sofija, 28. dec. e. Včeraj se je pričela v narodnem sobranju razprava o državnem proračunu za leto 1939. Načelno razpravo je otvoril vladni poslanec Josif Rakusarov, ki je govoril o gospodarskem in finančnem položaju Bolgarije in zahteval saniranje prosvetnih, administrativnih in higienskih življenjskih pogojev bolgarskega naroda. Glede zunanje politike je izrazil upanje, da bo Rumunija, s katero se po njegovem mišljenju nahaja Bolgarija v dobrih odnosih, na podlagi statuta o manjšinah uredila vprašanje šol v Besarabiji in Dobrudži. S Turčijo nimamo nobenega nesporazuma, z Grčijo smo v dobrih odnosih. Prijateljstvo z Grško nam je potrebno, pa tudi Grška čuti potrebo dobrih prijateljev in sosedov. Mi smo prenehali jokati zaradi izhoda na Egejsko morje, toda vprašanje je, če se bodo

Grki spomnili, da se mi Bolgari dušimo brez tega izhoda. Pakt večnega prijateljstva med Jugoslavijo in Bolgarijo je bil sprejet z navdušenjem pri obeh bratrskih narodih. Kakor v preteklosti, tako sem tudi sedaj za prisrčno in iskreno prijateljstvo z Jugoslavijo. Oba bratska naroda si morata drug drugemu podati roko. Zbornica je te besede sprejela z viharim pritjevanjem in manifestacijami.

Opozicijski poslanec Petko Stajinov je nato ostro kritiziral delo dosedanjega finančnega ministra. Nikola Bakarov, tudi član opozicije, pa je govoril o gospodarskih vprašanjih in se izrazil proti ustanovitvi direktorije za propagando in direktorije za organizacijo mladine, za kateri sta v proračunu predvideni večji vsoti. Zahteval je izboljšanje položaja državnih uradnikov in upokojencev.

Milijardno inozemsko posojilo Francije

Posojilo bodo dale nizozemske in švicarske banke za dobo 30 let

Pariz, 28. dec. AA. Havas. Finančno ministristvo je objavilo, da je francoska vlada sklenila s skupino nizozemskih in švicarskih bank posojilo v višini 175 milijonov nizozemskih guldinov (420 milijard din). To skupino bank vodijo banke Mendelson & Comp. v Amsterdamu in Vederlandsche Kredietinstalt. Posojilo se bo obrestoval po 4% in se bo odplačalo v 30 letih po tečaju 95%. Prvi del posojila v višini 100 milijonov guldinarjev bodo krile nizozemske banke, 75 milijonov guldinarjev pa švicarske banke. Obveznice posojila se bodo glasila na guldinarje in švicarske franko z določeno pariteto.

valo po 4% in se bo odplačalo v 30 letih po tečaju 95%. Prvi del posojila v višini 100 milijonov guldinarjev bodo krile nizozemske banke, 75 milijonov guldinarjev pa švicarske banke. Obveznice posojila se bodo glasila na guldinarje in švicarske franko z določeno pariteto.

Republikanska protiofenziva v Španiji

Prodiranje francoscev je bilo ustavljeno

Pariz, 28. dec. e. Po vesteh, ki prihajajo s katalonske fronte, doznajajo, da republikanske čete z uspehom nadaljujejo protiofenzivo, ki se je pričela predsončnim na jugozapadu Leride. Na četi Trempo-Balaguera so republikanske čete hrabro zadržale sovražnika, na vseh ostalih točkah pa se položaji republikanskih čet ni bistveno spremenili.

Barcelona, 28. decembra. AA. Havas. Uradno poročilo republikanskega vrhovnega poveljstva pravi, da sovražnik še močno napada republikanske postojanke v odseku pri Trempu, kjer je borba zelo huda. Republikanci zadržujejo nacionalistični pritisk, ki ga podpira mnogo tujih letal. Naši protiletalski topovi so sestrelili štiri sovražna letala. Ob dolgem teku reke Segre štiri nacionalistične divizije nadaljujejo z ofenzivo. Za ceno težkih izgub se jim je posrečilo napredovati pri Solerasu in Aspe. Republikanci so zaplenili nacionalistični tank tujega izdelka. Med včerajšnjo bitko so republikanci tudi ujeli več tujih prostovoljcev. Sestrelili so tudi sovražno letsko letalo. Po drugih frontah ni bilo nič novega.

Saragosa, 28. dec. AA. Reuter. Po petem dnevu nacionalistične ofenzive se lahko reče, da so nacionalisti napredovali na vseh odsekih. Včeraj popoldne je nacionalistična konjeniška divizija popolnoma očistila del fronte, od Almatreta pa do severnega toka Ebra pri Ribatroi, kar predstavlja 280 kvadratnih milj površine.

Nacionalisti so ujeli mnogo republikancev. Po zavzetju Aspe so nacionalisti nadaljevali s prodiranjem proti Borias Blanas in so nacionalistične čete zavzele vodno centralo v Montu Cabu. Ta centrala je dajala električni pogon tekstilni industriji mestom, ki so zapadno od Barcelone. Od začetka te nove ofenzive so nacionalisti ujeli 5000 vojakov.

Posvet Ukrajincev

Lviv, 28. dec. AA. Stefani. Osrednji izvršni odbor ukrajinske stranke se je včeraj sestel, da bi zavzel stališče o tem, kaj naj stori stranka, ker je sejm odbil razpravo po zakonskem predlogu, ki naj da Ukrajini avtonomijo v okviru poljske ustave.

130 resolucij je uspeh vseameriške konference

Lima, 28. dec. AA. Reuter. Vseameriška konferenca, ki je trajala dva tedna, se je včeraj zaključila s podpisom 130 resolucij, ki so jih predlagala razna zastopstva na tej konferenci. Delegatom na čast je snoči priredil predsednik republike Peru Benaribes velik banket. Glavni govornik na banketu je bil ameriški zunanji minister Hull. Konferenca je bila s banketom zaključena.

Amerika in Japonska

Washington, 28. decembra. AA. Havas. Zastopnik zunanjega ministra Samuel Wells je izjavil, da je ameriški veleposlanik v Tokiu ponovno opozoril japonsko vlado na vsa vprašanja, ki jih je ameriška vlada začela v zvezi z načelom »odprtih vrat« na Kitajskem. Japonska vlada pa še ni nič odgovorila. Dobro poučeni krogi izjavljajo, da bo ameriški veleposlanik v Tokiu poklical v Washington, kjer se bo udeležil posvetov, ki se bodo vršili, ko bo v Washington prišel ameriški veleposlanik na Kitajskem Johnson.

Amerika skrbi za svojo varnost

Washington, 28. dec. AA. Reuter. Roosevelt je izjavil, da je ameriški veleposlanik leto v USA 20.000 oseb izurilo za pilote, da bi se tako pripravila velika rezerva pilotov za slučaj vojne. Roosevelt je še zastopnikom tiska izjavil, da so tudi zasebne letalske družbe sestavile načrte, kako izuriti čim večje število izkušenih pilotov.

Washington, 28. decembra. AA. Reuter. Zunanje ministristvo je objavilo, da je severnoameriška zveza podpisala pogodbo z državami centralne Amerike in s Panamo, ki naj olajša vojaški radiofonski promet za obramba Panamskega kanala.

Železniška nesreča v Rumuniji

Bukarešta, 28. dec. e. O strašni železniški katastrofi v Rumuniji prihajajo na dan nekatere podrobnosti. Ko sta vlaka trčila, so ugasnile v vseh vagonih luči, tako da so se potniki znašli v temi, kar je še povečalo splošno paniko. Vsega skupaj so imeli potniki na razpolago le tri žepne baterije in nekaj škatlic vžgalic. Zaradi tega nepoškodovani potniki tudi niso mogli pomagati ranjenecem, kajti tema je bilo kakor v rogu. Po zadnjih vesteh so dosedaj našli 93 ubitih in 143 ranjenih; med njimi več vojakov in oficirjev. Med ubitimi je tudi general Gavrilescu. Pri katastrofi sta se obe lokomotivi zarinili druga v druga, 7 vagonov pa je bilo popolnoma razbitih. V Galacu so dali na razpolago vse avtomobile za prevoz ranjencev v bolnico.

Iz diplomatske službe

Beograd, 28. dec. AA. Imenovani so Branišlav Dimitrijević, svetnik zunanjega ministristva za generalnega konzula v Düsseldorfu; dr. Vekoslav Vršić, tajnik zunanjega ministristva za konzula v Gradcu; dr. Ranko Mikatić, tajnik zunanjega ministristva za konzula v Milanu; dr. Slavko Rajković, tajnik poslanstva v Parizu za tajnika v zunanjem ministristvu; Spahoje Vesnić, podkonzul v Carigradu za tajnika poslanstva v Bruslju; Dragotin Nikolić, tajnik poslanstva v Tirani za tajnika zunanjega ministristva; Todor Nikolić, starešina pisarne v zunanjem ministristvu za starešino pisarne poslanstva v Rimu. Napredovali so: Branko Lazarević, izredni poslanik in pooblaščen minister 2/1 na kr. poslanstvu v Bruslju za izrednega poslanika; dr. Milenko Milić, pisar 8. skupine stalnega zastopstva pri Društvu narodov v Zenevi za podkonzula na Dunaju.

Iz sodne službe

Beograd, 28. dec. AA. V imenu Nj. Vel. kralja ter z ukazom kr. namestnikov je na predlog pravosodnega ministra postavljen za prvega namestnika starešine v oddelku vrhovnega državnega tožilstva v Beogradu sodnik apelacijskega sodišča v Beogradu Milan Belić. Obenem je povišan od 3-1 v 2-2.

Emil Vandervelde †

predsednik belgijske socialno demokratske stranke in dolgoletni vodja druge internacionale, je včeraj nenadoma preminul, star 72 let. Po poklicu je bil odvetnik, a že v zgodnji mladosti se je začel politično udeleževati v socialistični stranki, ki ga je leta 1894 prvič izvolila za poslanca. Od takrat dalje je bil vedno na političnem oporišču in desetletja voditelj stranke. Oh izbruhu vojne je postal minister, dolgo let pa je vodil kot zunanji minister zunanjo politiko Belgie in si je zlasti mnogo prizadeval, da bi prišlo do splošne razorožitve. Zadnja leta je bil profesor bruselske univerze.

Snežne razmere

Uradno poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, JZSS in SPD z dne 28. XII. 1938

Kranjska gora 810 m: —15, solčno, 65 cm pršča, barometar pada, sankalščice in drsalice uporabna, Katoče-Planica 870 m: —14, solčno, 59 cm pršča, mirno, skakalnice uporabna, smuka ugodna, Planica-Slatna 950 m: —15, solčno, 65 cm pršča, mirno, drsalice uporabna, smuka ugodna, Planica-Tamar 1108 m: —14, solčno, 72 cm pršča, mirno, smuka ugodna, Peč-Petelinjek 1440 m: —16, solčno, 95 cm pršča, mirno, smuka ugodna, Bled 501 m: —13, solčno, 60 cm pršča, mirno, smuka ugodna, Bohinj-Zlatorog 530 m: —10, delno oblačno, 95 cm pršča, mirno, Komna 1520 m: —14, solčno, 130 cm pršča, mirno, Velika planina 1558 m: —13, solčno, 80 cm pršča, Krvavec 1700 m: solčno, 90 cm pršča, sever, Gorjše 1000 m: —13, delno oblačno, 65 cm pršča, Škofja Loka 350 m: —10, delno oblačno, 35 cm pršča, mirno, smuka ugodna, Polzevo 620 m: —9, delno oblačno, 35 cm pršča, mirno, smuka ugodna, Mariborska koča 1080 m Pohorski dom 1030 m: —14, delno oblačno, 30 cm pršča, smuka ugodna, Senjorjev dom 1522 m: —18, delno oblačno, 20 pršča, 50 podlage, mirno, smuka ugodna, Kremžarjev vrh 1161 m: —15, solčno, 55 cm pršča, sever, Koča pod Kopo 1377 m: —11, delno oblačno, 60 cm pršča, mirno, smuka ugodna, Rimski vrtec 530 m: —12, delno oblačno, 60 cm pršča, mirno, smuka ugodna, Peča 1634 m: —12, delno oblačno 85 cm pršča, mirno smuka ugodna, Pokljuka 1300 m: —15, delno oblačno, 40 cm pršča, 30 podlage, mirno, smuka ugodna,

STANJE NASIH CEST

Z avtomobili ni prevozne ceste: 1. Jezersko—Jezerski vrh, 2. Ljubljana—Kočevje—Sušak. Prevozne pa so: 1. Podkoren—Korenško sedlo (samo z verigami), 2. Bistrica—Bohinjsko jezero—Zlatorog, 3. Ljubljana—Kranj—Jezersko, 4. Ljubljana—Trst (prevozna z verigami, previdna vožnja), 5. Ljubljana—Reka (prevozna z verigami, previdna vožnja), 6. Ljubljana—Novo mesto—Zagreb (prevozna samo z verigami in po možnosti z lepoto), 7. Ljubljana—Celje—Vransko—Maribor (prevozna z verigami, previdna vožnja), 8. Ljubljana—Tržič (prevozna z verigami, previdna vožnja), 9. Ljubljana—Bled (prevozna z verigami, precizna vožnja).

Po vseh cestah v dravski banovini se priporoča previdna vožnja, po raznih predelih so potrebne verige, lopata in snežne pnevmatike.

Curik, 28. decembra. Beograd 10, Pariz 11.665, London 20.665, New York 442.875, Bruselj 74.65, Milan 23.30, Amsterdam 240.85, Berlin 177.50, Praga 15.15, Varšava 83.62, Bukarešta 3.25.

Intrige proti gostilničarski pivovarni

Kaj vse je počel pivovarniški kartel, da bi onemogočil njeno otvoritev

Ljubljana, 28. decembra. Seže zdaj, ko gostilničarska pivovarna v Laškem se zalaga s svojim pivom številne restavracije, prihajajo na dan nekatere zanimivosti iz boja za novo pivovarno in kaže, da se ni konec vseh spletk. Bilo je celo potrebno, da je družba začela izdajati »Glasnik gostilničarske pivovarne d. d. Laško«, ki bo izhajal najmanj štirikrat na leto in ki je ob božiču izšel prvič.

Prva številka je izšla na 8 straneh in vsebuje razen opisa pivovarne in člankov o njenem nastanku še zanimiva odkritja, kako so se ustanovitelji pivovarne bojevali s svojimi nasprotniki, odnosno z zastopnikom pivovarniškega kartela. V listu najdemo tudi odgovor na zadnje članke in okrožnice zastopnika kartela.

Zanimivo je predvsem, da so vodilni člani Gostilničarske pivovarne Laško (GPL) vlekli za nos zastopnika pivovarniškega kartela, ko pivovarna še ni obratovala. Po dogovorjenem načrtu so hoteli preprečiti vse pivovarni škodljive spletke ter so se spustili v navidezna pogajanja. Zidovski kapital je baje hotel begati delničarje gostilničarske pivovarne ter se polastiti novega podjetja.

Predvsem je vodstvo GPL hotelo prepričati svoje delničarje o polni vrednosti delnice, ker so jih nasprotniki begali in jim ponujali največ po 50% vrednosti ter po okrožnicah in letakih širili vesti, da je pivovarna izgubljena. Zdalj nasprotniki gostilničarske pivovarne ponujajo še polno vrednost za delnice in tako je dokazano, kakšen namen so imele njihove spletke, ko so begali delničarje. Zastopnik kartela je zdaj javno priznal, da se je pogajal z vodilnimi člani gostilničarske pivovarne ter jim ponujal milijonske podkupnine za to, da bi se z zvijačo polastili podjetja in ga prodal židovskemu kapitalu.

Dalje se je izkazalo, kdo plačuje gospoda, ki se je pogajal z vodstvom GPL in kakšno so bili njegovi nameni, kakor tudi, da so se židje hoteli polastiti slovenskega podjetja.

Sredi decembra, teden dni po otvoritvi pivovarne v Laškem, sta obiskala uredništva ljubljanskih listov dva gospoda ter prosila za priobčitev članka, ki bi bil obračun z novo pivovarno v Laškem. Baje sta bila pripravljena plačati, kolikor bi zahtevali. »Slovenski dom« je v resnici objavil članek, ki je bil pisan tako, kakor da gre le za zaščito revnejših delničarjev. Po tem članku se je nekakšna »gostilničarska skupina« v Beogradu odločila rešiti uboge slovenske pivovarniške delničarje škode in izgube...

V glasilo gostilničarske pivovarne pa čitamo, kdo so odločili gostilničarjev, delničarjev nove pivovarne. Gospod, ki je hotel nedavno po ljubljanskih uredništvih, nikakor nima slovenskega in tudi ne srbskega imena. Lani jeseni je obiskal podpredsednika GPL in ga nagovarjal, naj bi pregovoril svoje tovariše v upravnem svetu, da bi prodali določeno del delnice nekemu gospodarski skupini. Dejal je, da je akcija družbe povsem ponesrečena. Podpredsedniku je ponujal za njegovo delo 300.000 din »nagrada« in mesto v upravnem svetu nekake ugledne industrijskega podjetja. Nagrado bi prejel v treh letih obrokih pod naslovom pravnega zastopanja novih gospodarjev. Podpredsednik je ponudbo odbil in se dogovoril z najbližjimi sodelavci, kako bi preprečili nadaljnje spletke »gostilničarske skupine«. Prišlo je do »pogajanja«, ki so se zavlekla čez zimo. »Gostilničarska skupina« pa ni nikakor držala križem rok. GPL jo zdaj obdoljuje, da je spletkarila celo pri dobavi strojev, ki so prihajali iz Brna vse leto ter da se ji je posrečilo preprečiti podelitev koncesije GPL za izdelavo kvasa.

Ko je »gostilničarska skupina« sprevidela, da delo za novo pivovarno vendar napreduje, je njen zastopnik začel zopet vrtati pri vodilnih članih GPL, ki so hoteli zvedeti, kakšne načrte ima. Pogajanja v Ljubljani seveda niso bila končana, nakar so sledila pismena pogajanja in končno sestanek v Laškem. Zastopnik GPL so zahtevali napol resno napol v šali 4,5 milijona din za odkup večine delnice in še 2 milijona din kot prispevek v rezervni sklad Gostilničarske kreditne zadruge v Ljubljani. Zastopnik »gostilničarske skupine« je bil pripravljen plačati milijon din za sklad, za drugi milijon bi se pa odločil morda po pomisleku in posvetu z beograjskimi tovariši. Obljubil je, da bo v nekaj dneh sporočil definitivni odgovor. V resnici je poslal odgovor kot ultimatum GPL: zahteval je, da mora GPL pristati na njegove predloge brezpogojno do 7. decembra popoldne. Ako bi ne pristala, bi začel proti nji kampanjo brez usmiljenja.

Kakor znano, 7. t. m. je bila otvoritev nove pivovarne. V »Glasniku« čitamo tudi, da prejema nekdo iz Celja po 7000 din na mesec za razširjanje okrožnic proti novi pivovarni, a nekdo drug približno toliko samo za to, da ne proizvajajo kvasa in da išče ter kupuje delnice nove pivovarne. Vse to dokazuje, da GPL še ni končala boja in da bo potrebno še mnogo naporov in žrtv v obrambo slovenskega podjetja.

dečki in deklice obdarovani s perilom. blagom in obutvijo. Po razdelitvi daril se je v imenu obdarovancev iskreno zahvalil deček Markežič, val navzroč so zapeli še »Le naprej brez miru...« nakar je bila ob 17. uspešno božičnica zaključena. Po mladinski božičnici je bila čajanka naraščajka, ki je prav lepo uspela. Naraščajniki so uprizarili veseloligro »šala o slaščičarju«, nakar so bili naraščajniki in naraščajnice pogosteni s čajem in pecivom. Sledil je nato prijeten družabni večer s plesom narodnih kol. Obe prireditvi sta pokazali, da ima viški Sokol zavedno in marljivo mladino, ki mu jamči za trajen procvet in razmah.

Vlak povozil dva neznanca

Zidani mcast. 28. decembra. Včeraj se je po Zidanem mostu razširila vest o strašni nesreči, ki se je ob 14.15 pripetila tik pred postajo. Po progi sta šla dva moška, ki ju je podrl brzovlak, vozec proti Mariboru in ju strašno razmesaril. Enega je lokomotiva pograbil in ga vlekla kakih 30 m s seboj, drugega pa je tresčila v stran. Prvemu je odrezalo glavo in stopalo na desni nogi, drugemu pa noge, poškodovan je pa bil tudi po vsem telesu.

O nesreči so bili obveščeni orožniki, ki so uvedli preiskavo. Ugotovili so, da sta neznanca hodila po progi. Zdi se, da sta jo hip popreje s ceste proti Hrastniku ubrala na progo, prav takrat pa je privozil tovorni vlak z Zidanega mosta proti Ljubljani. Temu sta se sicer umaknila in skočila na drugi tir, a nesreča je hotela, da je istočasno pridrvel tudi tržaški brzovlak, ki ju je podrl. Kurjač brzovlaka je sicer oboja moška opazil in je dal zavzati znamenja, toda zaradi ropota tovarnega vlaka sta neznanca to najbrž preslišala. Njune ostanke so pobrali in prenesli na pokopališče v Loko pri Zidanem mostu. Eden ponesrečenec je star približno 25, drugi pa 30 let. Pri mrtvih niso našli nobenih listin, na podlagi katerih bi se dala ugotoviti njuna identiteta. Zdi se, da sta bila doma nekje iz trboveljskih hribov. Bila sta preprosto oblečena in pri njih so našli samo nedeljске vznožne listke. Orožniki poizvedujejo, kdo sta ponesrečena.

Vlomi in tatvine

Ljubljana, 28. decembra. V stanovanje branjeve Angele Tomšičeve na Prulah je vdrl v ponedeljek tat in ji odnesel nekaj perila, zlat poročni prstan z vgraviranim napisom »Angele« in dva zlata prstana z belimi kamenčki. Tomšičeva je škodovana za okrog 500 din. Kot vlomelec bi prišel v poštev neki sorodnik njenega pokojnega moža, ki je šele nedavno prišel iz zapora in ki ga je Tomšičeva prejšnji dan doma pogostila.

Trgovski pomočnik Viljem Grebelski je med prazniki sedel v neki kavarni sredi mesta in pridno čital časopise. Pozneje pa, ko je hotel oditi, je razočaran ugotovil, da mu je izginila iz obesačnika 1500 vredna suknja iz črnega angleškega blaga. Ob suknjo je prišel med prazniki tudi pekovski pomočnik Damjan Blatnik. Na Stefanovo se je hotel pozabavati v neki gostilni v Šiški, kjer je bil tudi ples. Tat je videl, da je Blatnik zaverovan v plesoče pare in mu je odnesel suknjo izpred nosa. V bivši Teokarovičevi trgovini v Gradišču je nekdo

ukradel krojaškemu mojstru Karlu Tekavcu več kosov blaga v vrednosti 2000 din. Na Gosposveti čisti je nekdo vdrl v gostilno Maska Ložiča in mu odnesel iz kleti 4 steklenice originalnega vermuta in nekaj steklenice vinških vzorcev, v skupni vrednosti 300 din.

Vlom v svojo delavnico na Šmartinski cesti je prijavil tudi krojaški mojster Orolav Slapar. Tat je s posrejenimi ključki odprl železna vrata delavnice na božični dan ponoči, vendar ni nikogar ukradel. Pri miru je pustil celo že izgotovljeno suknjo in moško obleko, vendar je v delavnici vse premetel, ker je najbrž stikal za denarjem in dragocenostmi, ki jih pa seve v delavnici ni bilo.

»Pesem s ceste« v Kranju

Kranj, 27. decembra. Na zlato nedeljo 18. t. m. zvečer so po žrtvovalni člani gledališkega odra Narodne čitalnice v Kranju priredili veseloligro Schurek-Sassmanovo »Pesem s ceste«.

Nosilci glavnih vlog, pocestni muzikantje Karl Miško in Kristof so publiko ogreli že v uvodu prvega dejanja s pesmico »Pocestni muzikantje«. V zadnjem verzcu te pesmice »Trije smo tu, pohlevni muzikantje, a kdo globlino naših duš pozna? Po cestah hodimo v dežju in soncu in smo utrip ogromnega srca« je zajeta vsa vsebina te igre. Mišku, ki ga je podal G. S. Marko, se je poznalo, da še ni vajen odra, saj mu je bušnila na dan vse preveč vroča ciganska kri, vendar se bo z marljivostjo še marsikaj naučil, in upamo, da bo v reprižah postavil lik pravega cigana, ki mu hrčka zapeljivka, mlada vdova Kati (gđ. Koll Erna) obtežuje srce. Svojo težko vlogo je odigrala dovršeno. Drugo žensko vlogo, gospodinjico Ano, je podala gđ. T. Stana uspešno. Govorica je bila jasna, razločna, ali bi pri njej ne nekaj več živahnosti. Življenje v igro vneslo izvrstno, sin umrelega pomorščaka, Karl (g. V. Mitja) s svojimi duhoviti mišlislami. Pri tem mu dobro sekundira muzikantski kolega Kristof (g. H. Jože), le da mu govornica ni šla gladko. Da bi cunjar Konrad (g. B. Anton) zadrževal svoj preveč živ temperament, bi bila njegova povzročila na odru skoraj najboljša. Ne smemo pozabiti tudi G. M. Jožeta, ki je vlogo stražnika prav dobro odobrenkal. Najboljši del igre na koncu prvega dejanja je moral žal odpasti zaradi majhne nezgode gđ. Erne K.

V splošnem je igra prav lepo uspela. Režiser, hkrati inscenator, gospod akademik Valenčič Ivo je vložil v delo mnogo truda in časa za čim boljši uspeh igre, toda preko vseh ovir tudi on zaenkrat ni mogel. Pripravljeni smo, da bodo repriže gotovo še boljše, zato obisk prav toplo priporočamo.

Da je bila igra na zadovoljivi višini, je pričal aplavz in zadovoljivost, ki se je poznalo na obrazih precejšnjega števila občinstva. Mladim igralcem, predvsem novincem, polagamo na srce, da se v tekoči sezoni z ljubeznijo oprimejo levega dela, saj z majhnimi žrtvami doprinesejo mnogo k uspehu na oltar boginje Talije.

Kostja

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri

Sreda, 28. decembra: Dobruča 1916. Red Sreda

Četrtek, 29. decembra: Potopljene svet. Red Četrtek

Petek, 30. decembra: Zaprt

Sobota, 31. decembra: ob 21. uri Trideset sekund ljubezni. Izven. Znižane cene

Nedelja, 1. januarja 1939: ob 15. uri: Pika in Tonček. Izven. Mlad. predstava

Ob 20. uri: Pokojnik. Izven. Znižane cene

Ponedeljek, 2. januarja 1939: zaprt

OPERA

Začetek ob 20 uri

Sreda, 28. decembra: La Boheme. Gostovanje g. Gjungenac. Red B

Četrtek, 29. decembra: Frasquita. Premier-ski abonma

Petek, 30. decembra: Gioconda. Red A

Sobota, 31. decembra: ob 21. uri: Roxy. Izven. Znižane cene

Nedelja, 1. januarja 1939: ob 15. uri: Ero z onega sveta. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Frasquita. Izven

Gospa Zlata Gjungenac bo nastopila drevi ob 20. v vlogi Mimi v Puccinijevi operi Boheme. Tudi v tej vlogi je odlična pevka in igralka izvrstna. Ker je nocojsnje gostovanje njeno poslednje gostovanje v letošnjem letu, še prav posebno opozarjamo na nocojsnji večer. Predstava bo za red B.

Ljubavna pisma povzročila zločin

Novo mesto, 27. decembra. V vasi Komolec pri Črmošnjicah so se na Stefanov dan zbrali fantje in dekleta iz okoliških vasi v hiši pos. Krakerja Jožeta, kjer je mladina ob zvokih hreščee harmonike plesala in se po svoje zabavala. V družbi pri Krakerju, kjer se je tudi pilo vino, ki so ga prinašali iz neke gostilne — je bil tudi 23-letni sin premožnega posestnika iz Dol. Tople rebr, šnajder Franc. Fant, ki je že po naravi miren in tih, je v sobi med gosti mirno sedel in opazoval sovratnike, kako veselo se sučejo z mladenci po taktu harmonike. Okrog desetih so se pa Francu približali od zadaj trije mladeniči, ki so mu iz zadnjega hladnega žepa potegnili več psem. Nagajivost fantov bi končno ne imela nobenih hudih posledic, da niso psem z ljubezensko vsebino prebrali med navzočimi na glas. Šnajder s' priroč razpoloženja družbe, ki se je vsebinski psem krohotala na glas, ni znal pomagati drugače, kakor da je poslal navzoče naj mu pisma vrnejo. Na svojo prošnjo, ki jo je moral zasmejavati šnajder večkrat ponoviti, ni našel odziva. Namestu, da bi mu pisma vrnil, je več podvzancev poslalo na uboga Franceta s poleni s katerimi so ga nolihi na tla. Šnajder je bil še toliko pri močeh, da je zamislil Krakerjevo hišo. Med potjo pa se je fant domislil

svojih psem, po kateri se je vrnil v hišo. Že pri vstopu ga je hotel na pragu nekdo sumiti s nožem, vendar je Franc po grabihi se pravčasno za napadalca nož, mu ga iztrgal iz rok in vrzel nekam v sneg. Pri tem pa se je vrezal z nožem globoko v desno dlan.

Ko je stopil v hišo in znova zahteval svoje pisma, so fantje planili nanj in ga s poleni tolkli po glavi toliko časa, da je nesrečni nepremično obležal na tleh. Potem so ga podvijani fantje odnesli pred hišo na mraz. Vsega okrvavljenega in napol otrplega je našel neki vaščan, dober prijatelj šnajderjevih, ki je fanta spravil k staršem v Dol. Toplo reber, od koder je bil težko poškodovani Franc, ki ima na več krajih prebito lobo, pripeljan danes v bolnico usmelnjenih bratov. Hudim bolečinam in nevarnim poškodbam se je končno pridružil še visoka temperatura, da je fntovo življenje v resni nevarnosti. Za podvijanci, ki zaslužijo temeljito kazen, poizvedujejo orožniki.

Hranilne knjižice je ukradla

Ljubljana, 28. decembra. Pred prazniki je odšel posestnik Janec Zitnik iz Dobjega pri Grosuplju v gozd sekati drva. Z njim je odšla tudi njegova žena in pa nekaj, tako da ni nihče ostal doma. Gospodar je pred odhodom skrbno zaklenil vrata kamre in spravil ključ v čevlji pred vrati, nato pa zaklenil tudi hišna vrata ter vtaknil hišni ključ pod desko v oknu hleva, kjer je bil na straži pes. Vsi trije so se vrnili iz gozda šele pod večer. Oba ključa je našel gospodar tam, kamor ju je bil spravil, navzlic temu pa je naslednjega dne ves prestrašen ugotovil, da so mu zmanjkale iz omare v kamri vse hranilne knjižice. Mestne hranilnice v Ljubljani z vlogami okrog 100.000 din. Izmed ukradenih petih knjižic so bile tri vinkulirane, dve pa ne. Zitnikova žena je tatvino takoj prijavila orožnikom na Grosuplju, sama pa se je odpeljala v Ljubljano, kjer se je zgledala v Mestni hranilnici in zvedela, da je že nekdo dvignil vlogi nevinkuliranih knjižic v znesku nekaj nad 34.000 din.

Ko je Zitnikova povedala, da je bila okradena, je ravnateljstvo Mestne hranilnice takoj obvestilo policijo, ki je uvedla preiskavo. Izkazalo se je, da je dvignila vlogi neka ženska, ki se je podpisala za Francisko Kastelic iz D. M. v Polju. Na podlagi prijave Mestne hranilnice se je odpeljal v Dobje nadzorni policijski agentov g. Matko Močnik. Vse je kazalo, da je ukradel knjižice nekdo, ki so mu bile domače razmere dobro znane. Tat je moral dobro vedeti, kam spravlja gospodar ključke kadar odhajajo domači od doma. Sum je takoj padel na neke žitnikove sorodnike, ki so vedeli, da hranita zakonca hranilne knjižice na omari v kamri, kjer sta jih imela spravljene pod razno šaro. Ko so jih jeli zasliševati, so seveda tajili krivdo, ko pa so slednjič jeli primerjati pisavo, se je izkazalo, da je podpisala pobotnico v Mestni hranilnici 23 letna hči Mička Z., ki se je podpisala z napačnim imenom Kastelic in navedla kot stanovalnica D. M. v Polju št. 30, na drugi pobotnici pa št. 31. Ko so jo trše prišli, je Mička res priznala tatvino in izročila tudi ves preostali denar v znesku nekaj nad 28.000 dinarjev. Pri zaslišanju na sodišču je navedla, da je za ostali denar kupila štiri prašice, ki jih je nameravala porediti ter jih prodati, in pa večjo količino silvovke, s katero je hotela barantati po Ljubljani. Izročila je tudi ostale knjižice, ki jih je spravila doma pod perilo v omari.

Nesreča

Novo mesto, 27. decembra

Pred prazniki se je napotil po uradnih opravkih na Čatež, novomeški viš. sreski veterinar g. Ivan Vandot. Na povratku s Čateža je peljal s konji neki domačin na železniško postajo Vel. Loko. Na strni banovinski cesti pa so se nenadoma med potjo splašali konji, ki so voz prevrnili ob cesti. Sunej je g. Vandota vrzel v voza v kopico ob cesti ležečega gramoza, kjer je nesrečni mož tudi obležal. Telefonično pozvani zdravnik dr. Dereani iz Trebnjega je takoj dospel na kraj nesreče s svojim avtomobilom, v katerega je naložil poškodovanca in ga odpeljal v bolnico usmelnjenih bratov v Novo mesto. Zdravniki so ugotovili, da se je g. Vandota zlomila leva noga v kolku. V zvezi z njegovo starostjo se je bilo resno bati komplikacij, ki pa se k sreči niso pojavile.

Splošno prijubljenemu in uglednemu viš. sres. veterinarju g. Vandotu, ki ga je zadel tako občutna nesreča na njegovi službeni poti, želimo, da bi čim prej okreval.

Iz Litije

Huda zima. Ob praznikih in tudi po praznikih imajo pri nas občuten mraz. V dolini je kazal termometer 17 stopinj pod nič. V višje ležečih krajih, kakor v Velikem vrhu in v Širmanskem hribu pa celo 20 in še več. Dočim v zasavski dolini, ki je od hribov dobro zavarovana, nismo čutili burje, je na višjih, odprtih krajih pošteno brla. Starši šolske mladine so kar zadovoljni, da so zdaj, ko je nastopil tak mraz, šolske počitnice. Saj mnogi otroci nimajo poštene obutve in primerne obleke in bi silno trpeli, če bi morali v takem mrazu z doma.

Lep dar sredi zime. Litjska občina je preskrbela za svoje občane cenejšo moko. Vsi so zadovoljni s socialno akcijo, ki jo so uvedli na naši občini. Privravnata moka 00 je dospela v Litijo že na dan pred prazniki. Naročili smo vagonске pošiljke iz mlina Slobode iz Bajmoka. Bela moka je bila na litjskem Ko odvoru po 2.80 za kilogram, črna pa po 2.30 za kg. Stranke so prejemale moko v vrečah po 50 kg. Dobro bi bilo, da bi naša občina še večkrat naročila moko in jo dobavila s cenejšimi železniškimi prevozniki tako, kakor zdaj. Tudi okoliški kmetje so prišli na svoj račun, ker je za nje naročila naša občina koruzo, ki jo potrebujejo bodisi za mlin, deloma pa za krmo živini.

Božični prazniki v zaporu. Kazalo je že, da bodo sodni zapori tukajšnjega sodišča za praznike prazni. Na sam sveti večer pa sta se javila dva, ki sta bila kaznovana zaradi policijskih prestopkov, vsak na 48 ur zapor. Ker sta drugače, kakor sama pripovedujeta, pridna in poštena in sta v službi, kjer ne trpe izostankov od dela, sta hotela, grešiti čez praznike. Zato sta se javila v sodnih zaporih na sam sveti večer. Živela sta ob

pribojčih, ki sta jih prinesla z doma. Na Stefanovo sta zapustila zapore potem, ko je bilo pravici zadosteno.

Božičnice naših skavtov. Litjski skavti iz stega kraja Matjaža so priredili za božične praznike več sestankov. Imeli so zabavno akademijo, ki je izvalila gledalcem obilo smeha. V Skavtskem stanu so priredili tudi dve božičnici in sicer posebej za najmlajše člane, ki je bila večer popoldne, odraslo članstvo pa je imelo božičnico s čajanko zvečer. Skavtje, ki žrtvujejo toliko truda naši mladini, zaslužijo vso pohvalo javnosti.

Lovci brez plena. Zaradi hudega mraza so bili zadnji pohodi naših lovcev v revirje zaman. Čeprav je v gozdovih dovolj divjadi, so se vračali brez plena. Zaradi hudega mraza divjadi ni bilo na spregled, raje je ticala v svojih broljih, da je imela mir pred mrazom in lovci.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 28. decembra katoličani: Nedolžni otroci

DANASJE PRIREDITVE

Kino Matica: Pesem o zlatem zapadu
Kino Union: Zrcalo življenja
Kino Sloga: Čuvarki Indije
Kino Moste: »Serenada« in »Lov za zlatom«

Društvo Dečji in materski dom kraja Marije občni zbor ob 17. v Lipičevi ulici 6
Društvo Kazina občni zbor ob 18. klub-ska soba prtljice
Umetniška razstava Kos-Maleš-Gorše v Jakopičevem paviljonu

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Mikloš čeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Iz Celja

—c Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in okolico bo v torek 3. januarja ob 8. do 12. popoldne v posvetovalnici Zdruga-trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

—c Umrla je na Stefanovo ga. Evgenija Brinarjeva, soproga meščanskega-solskega ravnatelja v p. in pedagoškega pisatelja g. Josipa Brinarja v Celju. Pokojna je bila izredno skrbna žena in mati. Bodi ji jnranjen lep spomin, težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

—c Mrzli val je zajel tudi Celje in celjsko kotlino. V torek jutraj je zdrknil toplomer na 21 stopinj pod ničlo. Zaradi ostre ga mraza so Savinja in njeni pritoki delno zamrznil. V torek je sicer sijalo solnce, a je ozračje le neznatno zagrelo in ni moglo spraviti livja z dreves. Smučarji in drsalci sedaj pridno izkoriščajo sneg in mraz, saj so bili v zadnjih letih v tem pogledu močno prikrajšani.

Iz Ptujja

— Mrzli val je zajel tudi naš okraj v noči od ponedeljka na torek in toplomer je kazal do 20° pod ničlo. Mraz je pa začel že prito večeru popuščati.

— Pogreša se že več dni 46-letni delavec Franc Petrovič iz Stojncev. Pred dnevi je bil še zaposlen pri zavarovalnih delh ohranja Drave, zaradi česar domnevaljo, da je morda padel v Dravo in utonil.

— Prijatelj tuje lastnine pod ključem. Pred božičnimi prazniki je bilo izvršenih več tatvin v ptujski okolici, zlasti na Mestnem vrhu. Tatovi so se predvsem posvetili tatvini kurje pečenke in vina, da so se založili za praznike. Orožniki so aretirali štiri osumljence, ki sede v ptujskih zaporih.

— Prebrisane. Pred prazniki se je zgledalo v tukajšnji trgovini perutnine Reinhardt neki kmet iz Preradeta ter prodal trvdki 12.50 kg perutnine, za kar je prejel nakaznico, da dvigne pri blagajni denar in sicer za 1 kg po 8.— din. Mož pa je bil prebrisan in je nakaznico spremenil na 12.50 kg ter mu je blagajna seveda izplačala din 1000.— namestu din 100.— Zadeva je bila takoj prijavljena orožnikom, ki so aretirali nekega osumljence. Sodišče bo dognalo, če je mož pravi.

— Živinski sejem. Na zadnji živinski sejem je bilo prignanih 42 volov, 15 juncev, 7 bikov, 45 krav, 1 tele in 35 konj. Prodanih je bilo skupno samo 55 glav. Cena volom je bila 2.50 do 4.25, junci 3.— do 3.75, biki 3.80 do 4.—, krave 2.— do 4.75, teleta pa po 3.— do 5.— za kg žive teže. Konje so prodajali po 600.— do 3.500.— din za komad.

Iz Maribora

— Tega ne pomnimo v Mariboru, da bi bil dogon svinj in prašičev na mariborski sejem tako pičel, kakor je bil 23. decembra. Okoliški kmetje so prignali komaj 15 svinj, prodali pa 7. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 160 do 170 din, 5 do 7 mesecev 320 do 420 din, 8 do 10 mesecev 480 do 580 din za komad. Mesne cene: 6.50 do 8.50 oziroma 8.50 do 11.25 din za kg.

— V Melju že grade most... Podjetni brodar Ivan Merdau, ki bi bil sicer z grajenju novega mostu v Melju najbrž najbolj prizadet, je zgradil tako z meljske kakor s pobeške strani mostičke, tako da ima mali čolnček komaj dobrih 30 m z brega na drugi breg. Mariborčani, ki jim k sreči ne primanjkuje humorja, zbijajo na račun teli razkricanega mostovnega problema v Melju razne šale, o katerih pa zaenkrat ne umoremo poročati.

— Odprta noč in dan so groba vrata. V Aleksandrovi 23 na Pobrežju je umrl upokojeni železničar Ivan Krepek, star 77 let. V Prešernovi 30 je umrl zasebnik Ivan Kristof, star 49 let. Na Koroški cesti 18 je umrla v visoki starosti 91 let Barbara Štrukelj, vdova po višjem poštnem kontrolorju. Na Vojašniškem trgu je umrl 60 let star narednik vojaške godbe Viktor Kovarčič. Zalučujmo naše iskreno sožalje!

— Čudakova smrt v gozdu. 78-letni preuzitkar Jurij Zupušček je živel precej čudakovo življenje. Doma je bil iz Podkraja v Skalah pri Velenju. V zadnjem času se je zaprl v svojo izbo in so mu morali dajati hrano skozi okno. Pred prazniki pa je zapustil svojo sobo in je odšel v bližnji gozd. Ko mu je vnučinja Franciška Zupušček prinesla kakor običajno mleka, je našla sobo prazno. Sledila je stopinjam v snegu v bližnji gozd, kjer je našla starčka zmrmženega. Prenesli so ga domov, kjer pa je kmalu umrl. Zdi se, da se mu je omračil um in da je zašel v gozd, kjer je zmrmzil.

Mraz je popustil

Danes sneg ne škriplje več v tako visokih tonih pod kolesi vozov kakor včeraj. Ko je pritisnil prvi zimski mraz, kakršnega nismo več vajeni, saj že skoraj 10 let ni bilo poštene zime. Kazalo je, da se bo mraz že stopnjeval ter da bo danes še ostrejši kakor včeraj. Ponoči se je pa nekoliko pooblačilo in barometer je upadel ter je bilo zato davi dobri dve stopinji manj mrzlo kakor včeraj.

Tudi popoldne se mraz ni stopnjeval kakor včeraj, temveč je celo nekoliko popuščal, čeprav se je zjasnilo. Napovedovanja, ali bo mraz povsem popustil, bi bila zdaj še prezgodnja, čeprav se nam obeta po vremenski napovedi sremenljivo vreme. Zunaj mesta je bilo tudi popoldne precej hladnejše kakor v mestu. Na letališču je bilo ob 7.—20.5°C, ob 8. je mraz že znatno popustil, na —16.6°. Pozneje je še počasi popuščal. Ob 9.30 je znašala temperatura —15°. V mestu, pred postjo, je bilo že ob 9. »samo« —10°C, da se nam je zdelo v primeri z včerajšnjim sibirskim mrazom že toplo.

Pred prazniki je bil železniški promet precej oviran zaradi snega in vlaki so vozili z večjimi zamudami. Zdalj je promet že skoraj povsem normaliziran. Mraz na sebi še ne povzroča zn

DNEVNE VESTI

— Iz državne službe. Imenovana je za uradniško pripravnik Ivanica Mohar pri upravi drž. kavarne v Ponočičah pri Ljubljani. V višjo skupino sta pomaknena zvanik Filip Keršič pri banški upravi in Ljubljani in policijski stražnik zvanik Anton Vizlar pri upravi policije.

— Iz banovinske službe. Premješčen je po potrebi službe uradniški pripravnik banovinske bolnišnice Franc Cestar v banovinsko bolnišnico v Mariboru.

— Izvozne kvote lesa za leto 1933. Država izvozne kvote lesa in članice ETK so sprejele razdelitev izvoznih kvot za leto 1933, kakor je bila predložena na konferenci v Stockholmu. Na našo državo odpade 134.400 standardov.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 104 z dne 23. t. m. objavlja ukaz o spremembi vlade, odločbo o voditvi kontrolnika v prometu z zlatom, spremembo prvega člana 4. pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami in razne objave iz »Službenih novic«.

— Ovir v avtoobusnem prometu. Zaradi snežnih zametov so morali ustaviti avtoobusni promet na nekaterih progah v Gorskem kotaru in tudi drugod v savski banovini. Med drugim je začasno ustavljen avtoobusni promet na progi Delnice-Skofljica.

— Petar Vasič umrl. Včeraj dopoldne je umrl v Beogradu dolgoletni narodni poslanec in tajnik predvojnega Narodnega skupščine Petar Vasič. Tajnik Narodne skupščine je bil od leta 1904 do 1912.

— Zavriški pokojniški zavod ima 14.500 članov. Dosedanji poverjenik Pokojniškega zavoda v Zagrebu Marjan Hanžekovič je odstopil in za ravnatelja je bil imenovan bivši pomočnik ministra za gozdove in rudnike dr. Ljubo Novak. Hanžekovič je odstopil zato, ker je bil na svojo roko namestil 10 uradnikov, česar pa upravni odbor ni mogel odobriti. Posle zagrebškega Pokojniškega zavoda vodi še vedno pokojniški zavod v Ljubljani. Zagrebški PZ ima zdaj 14.500 članov, ki so vplačali 24.000.000 din ali 84% vseh prispevkov. Za upravne stroške je bilo doseglo porabljenih okrog 900.000 din in sicer večina za nadurno delo uradnikov PZ v Ljubljani.

— Živalske kužne bolezni. Po stanju z dne 10. t. m. je bila v dravski banovini svinjaka in parikljavka na 292 dvorcih, svinjska kuga na 40, svinjska rdečica na 17, smrkvost na 1, perutninska kolera na 1 in kuga čebelarstva na 1.

— Družba za dohovo litoželeznih izdelkov za cestne kanale, ki jo je razpisalo mestno poglavarstvo v Ljubljani do značka 150.000 din, bo spet razpisana v »Službenem listu« št. 28. t. m.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo in zelo mrzlo vreme. Včeraj je deževalo v Dubrovniku in Kumboru. Najvišja temperatura je znašala v Dubrovniku in Kumboru 6, na Visu in Splitu 5, na Rabu 0,0, v Sarajevu -2, v Zagrebu -3, v Beogradu -6, v Mariboru -7,6, v Ljubljani -11,0. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760,7, temperatura je znašala -13,8, snežna plast 25 cm.

— Arive pretopov. V Streliški ulici sta bili predsončnim napadena in pretepena posestnik Alojz Vidmar z izanske ceste in posestnik Alojz Martinčič z Dolenjske ceste. Zaradi poškodb sta oboje začela v bolnico. — Pekovski pomočnik. Petra Zvana je nekdo napadel v Prešernovi kleti v Kranju in mu z nožem prizadel več hudih poškodb na glavi in po životu. V neki gostilni v Stahovici pri Kamniku sta bila napadena delavca Alojz Golob in Ivan Vidmar. Napadalec so ju obdelali s koli in steklenicami. — V bolnico so spravili tudi 42 letno zasebnico Františko Avsecevo, ki je na Jegličevi cesti napadel predsončnjem neki mestni delavec in jo poškodoval na glavi.

— Za 12.000 din 14 din najdenine. Mehmed Smajlovič, s sramežnim deček iz Zenice, mora preživljati sebe in svojo mater s prodajanjem bombonov in čokolade po mestu. Te dni se je mudil na kolodvoru, kjer je našel denarnico z 12.000 d.n. Kmalu se je javil trgovcu, ki je bil denarnico izgubil. Siromašnemu dečku je pa dal reci in piši 14 din najdenine, a dati bi mu moral po zakonu 1.200 din.

— Tragedija dveh bratov. Ze 9. t. m. se je zastrupil posestnik iz Sente Ivan Sakali zaradi nesrečne ljubezni in do včeraj se je boril s smrtjo. Žena njegovega brata Mihajla je pred meseci s sekuro ubila svojega moža baje v silobranu. Ivan je bil osumljen, da ji je pomagal. Toda dokazov proti njemu ni bilo in tako so ga izpustili. Začetkom decem. ze bila pa naenkrat objavljena njegova zaroka s svačkinjo. Temu se je pa uprla Ivanova rodbina. Zaljubljeni Ivan si je polskard drugo izvoljenico, ki ga pa ni marala. Razočaran in ljubezni si je končal življenje.

— Za mrtvega se je proglasil, da bi se rešil ječe. Bivši zvanik rečne plovnice Ljubomir Urošević v Beogradu si je preiskrbel lani mrliški list in se tako proglasil za mrtvega, da bi se rešil ječe. Mož ima na vesti več grenov in priti bi moral pred sodišče. Da bi se temu izognil se je obrnil na starega svečenika in ga naprosil, da mu je napisal mrliški list za njegovo mater. Ta mrliški list je ponaredil, da se je glasil na njegovo ime in tako je bil uradno mrtve. Uroševića je izdala neka užaljena, ljubosumna ženska.

— Težka železniška nesreča. Včeraj jutraj se je pripetila v Somboru težka železniška nesreča. Dunajski vlak je prispel s polurno zamudo in zavozil na stransko progo, kjer je že stal vlak. Čeprav je strojevodja Sima Kulundžić v zadnjem hipu opazil, da se bo zgodila nesreča, je ni mogel preprečiti. Zavozil je v vlak pred seboj in vrglo ga je iz lokomotive po nasipu, kjer je obeljal hudo pobit. Iz vlaka so padli še orožnik Ivan Stodič in trije potniki. Tudi ti so bili težko poškodovani. Nesreča se je pripetila zaradi pomote prometnega uradnika, ki je napačno postavil kretnico.

— Na pragu ubit. Na pragu domače hiše je bil ubit včeraj v Greenjah blizu Petrinje kmet Nikola Mišević. Kmetje so ga imeli na sumu, da jim zažiga hišo. Ko se je vračal iz sešma iz Gline in se poslovil od svojega sosedu, je počil strel. Sosed je priskočil toda Mišević je bil že mrtve. Orožniki so aretirali kmeta Josipa Verderberja, ker je osumljen uboja. Njemu je pred dobrim mesecem pogorela njema in bil je prepičan, da mu je zažgal Mišević.

— Tatvina v Iski vasi. Trgovca A. Ojzla štrkelj iz Iske vasi je prijavil, da se med prazniki nekdo vplavljal v njegovo klet, iz katere je odpeljal moško kolo, nad 100

kosov raznih vezalk, 7 električnih baterij, več žepnih svetilk, nekaj žarnic, 2 nahrbtnika in nekaj jestvin. Strukelj je škodoval za okrog 1000 din.

— Najdeno avtomobilsko kolo. Oni dan je nekdo našel na državni cesti med Trzinom in Dobravo novo rezervno kolo tovornega avtomobila, vredno okrog 2.000 din. Pnevmatika ima napis »Engelbert«. Najdeno kolo dobi lastnik na orožniški postaji v Lukovici.

— Spopad cigánov zaradi lepe cigánke. V cigánskem taborišču blizu Murske Sobotice so se spopadli na štefanovo ponoči cigani zaradi lepe 16 letne cigánke. V bitki je sodelovalo 80 cigánov in cigánka. Cigán Josip Horvat je bil do ušes zaljubljen v 16 letno cigánko Marico. Zvečer je prišel v njen šotor, da bi jo s pomočjo svojih srodnikov in prijateljev ugrabil. Dekle je pa jelo klicati na pomoč in njene klice je slišal njen ljubček Ivan Sarkež, ki ji je prihitel na pomoč. Tako se je vnela bitka, v kateri je obelžalo mnogo ranjenih. Sarkež je odnesel svojo ljubico v šotor, kjer sta se na cigánski način kar ponoči poročila.

— Naročnikom radia in rojakom v tujini. Radiofonska oddaja v Ljubljani opozarja naročnike v domovini in rojake na tujem, da bo v nedeljo, na praznik novega leta, posebna novoletna oddaja za izseljenice in to v času od 22. do 23. ure.

Iz Ljubljane

— Iz živilski trg skozi prazen. Trg je izredno slabo zaseden, pač zaradi mraza in ker se meščani po praznikih navadno postijo. Danes je bilo na trgu zelo malo zelenjave; prostor, kjer navadno prodajajo zelenjavo zelenjadarice iz Trnovega, je bil prazen. Včeraj so gospodinje precej kupovale kislo zelje in repo, danes pa tudi tega ne. Na perutninskem trgu so na prodaj le jaja, ker utirine ni, ker bi je zdaj itak nihče ne kupoval. Zaradi ostrega mraza je sediti oteženo prodaja sadja. Jabolka morajo biti zavarovana proti mrazu. Najbolj tvegana je prodaja zelenjave, ki naj prej zmrzne. Zato se je tudi precej podražila. Če mraz ne bo popustil, bodo živila na trgu, sadje in zelenjava, znatno dražja in gospodinje bodo morale biti še vesele, če jih bod lahko kupile.

— Iz Premiera Haskovega »Dobrega vojaka Svelka« bo v Sentažobskem gledališču na Silvestrovo ob 20.15. Naslovno vlogo igra prikljubljeni komik G. Lavrič, ki nastopi po daljšem odmoru ponovno na Sentažobskem odru. V ostalih večjih vlogah nastopajo: Asejva, Grgurevičeva, Mlekuseva, Eyper, Moser, Novak, Vljazek, ter ves ostali ansambel. Kdor se hoče dobro zabavati, naj poseti predstavo. Na novega leta dan se igra ponovi ob 20.15.

— Iz Povabila slovenskemu umetniku v tujino. Ravnateljstvo galerije »Casa d'Artiste« v Milano je povabilo našega slikarja Miha Maleša, da razstavi večjo kolekcijo slik, grafike in bibliotek knjižnišni izdaj. Slikar se je temu vabilu odzval in bo v glavnem razstavljal dela, ki so trenutno na razstavi v Jakopičevem paviljonu.

— Iz Blagajnica Pošne hranilnice, podružnice v Ljubljani bo poslovala za stran ke dne 31. t. m. radi letnega zaključka od pol 8. do pol 11. ure.

— Iz Koroških Korošci! Klub koroških Slovencev vas vabi na »Silvestrovo večer« v dvorani kolodvorske restavracije na glavnem kolodvoru.

— Iz Ravnateljstvo drž. klasične gimnazije sporoča svojim učencem, da se bo prišel redni pouk po božičnih počitnicah v torek 10. januarja.

— Za mestne reveže je darovala »Indus« z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta 72, 500 din, za mestno socialno akcijo je pa poslala Jugoslovanska Siemens d. d. Ljubljana, Tyrševa cesta 1b/II, 3.000 din. Socialno čutečima družbama se mestno poglavarstvo najlepše zahvaljuje z željo, naj bi jo posnemala tudi druga podjetja.

— Iz Silvestrovanje pevskega zbora »Ljub Ljubljanski Zvon« bo tudi letos v prostorih hotela Miklič, na kar že danes opozarjamo vse one, ki hočejo v prijetni zabavi pričakati novega leta.

— Iz Ravnateljstvo šole Glasbene Matice opozarja starše in gojence, da je na šoli Glasbene Matice redni pouk od dne 3. januarja 1933 dalje ob običajnem dnevnem času.

— Iz V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani pri frančiškanskem mostu se sedaj nahaja optik in urar FR. F. ZAJEC, torej ne več na Starem trgu. — Samo kvaliteta optika.

Iz Trbovelj

— Božični prazniki. Letošnje božične praznike je preživelo prebivalstvo naše doline v pravem zimskem razpoloženju. Mladina se je zabavala v beli naravi, mnogi so že v soboto popoldne odšli s smučmi v planine, kjer je bila idealna smuka, mlajši pa so oblegali okoliške griče in pobočja. V planinah je bilo tudi mnogo tujcev, zlasti Zagrebčanov, ki so bili prav tako zadovoljni s snežnimi razmerami, kakor naša domača mladina. Manj zadovoljni s snegom pa so starejši ljudje, ki so se preko praznikov zadržavali večinoma doma za pečjo. Sobotni južni sneg in nato nastali mraz je povzročil po naših cestah in poteh nevarno poldnevo, ki jo povečuje z drsanjem se mladina, tako da so ponekod pešpoti povsem poledenele. To je zlasti nevarno za delavce, ki hodijo v nočnih urah z dela in je že marsikateri na teh poledenih poteh padel. Ponekod se pešpota sicer posipajo s peskom, pepelom ali žaganjem, toda to le malo zaleže. Treba pa je, da starši otroke posvarijo radi sankanja in drsanja po pešpotih, kar je bilo že lani razglašeno, vendar se ta prepoved premalo upošteva, ker se je zgodilo več nezgod.

— Karambol bi skoraj nastal v nedeljo dopoldne na banovinski cesti pri Lisacu med dvema luksuznima avtomobiloma. Iz Trbovelj je okrog 11. privozil avto avtobusnega podjetnika G. Dolanca, ki je radi poledenele ceste vozil zelo počasi. V istem času pa je privozil iz Petelinove vasi trgovec G. Radej s svojim avtomobilom in hotel na cestnem ovinku pri Lisacu zavoziti na banovinsko cesto. Ker ni slišal signala Dolančevega avtomobila, je na ovinku naglo krenil na banovinsko cesto in je pri sebnosti Dolančevega šoferja se je zahvaliti, da nista treščila avtomobila skupaj. Šofer G. Dolanca je z vsilo zavril in krenil na desno stran ceste pri čemer je avtomobil skoraj popolnoma obrnilo. Če bi

Doslej vse predstave razprodane! Občinstvo je navdušeno veličastni glasbeni velefilm Dve imeni, ki povesta vse: JEANETTE MAC DONALD in NELSON EDDY. Danes ob 16, 19. in 21.15 uri! KINO MATICA 21-24

PESEM O ZLATEM ZAPADU

Dolančev avto vozil v hitrejšem tempu, bi lahko nastala velika nesreča.

— Hud mraz smo dobili, saj je kazal toplotomer v ponedeljek 12,5 stopenj, v torek pa celo 16 stopenj pod ničlo. Proti večeru se je pa že pooblašilo in kaže, da bomo dobili zopet sneg in da smo z občutnejšim mrazom zaenkrat zopet zaključili. Starši ljudje pa pravijo, da bo začetkom prihodnjega leta nastal še hujši mraz, ki bo trajal dalj časa, kar je prav verjetno, zlasti če dobimo še več snega. Snega je morda sicer vesela, mraza pa ne, saj pa je mraz nadloga tudi za vse ljudi, zlasti za one, ki se s kurjavo ne morejo oskrbeti.

SHIRLEY TEMPLE, Vaša ljubljanka, kot angel miru in sprave v prekrasnem filmu herojstva in požrtvovalnosti indijske brigade **ČUVARJI INDIJE** KINO SLOGA, tel. 27-30 ob 16., 19. in 21.

Vsi dosedanj filmi niso občinstva tako navdušili kot zadnji, najnovejši film **Paula Wesselly-jeve Zrcalo življenja** KINO UNION, TEL. 22-21 NE ZAMUDITI! Danes ob 16., 19. in 21. uri!

Nož in kol je že zamenjal samokres

Priča je hvaležna obtožencu, da je spravil žrtev s sveta Dokazi, da so žrtvi podtaknili rovnico

Ljubljana, 23. decembra. Pred dnevi smo pisali o žalostnem poglavlju o nožu in kolu ter o podživnosti, ki zahteva ob nedeljah po obilnem pijančevanju smrtno žrtev. Včerajšnja razprava proti trgovcu iz Sv. Neže pri Koprivju Antonu Koširju je bila nov primer iz srčne kronike ubojev, ki je posebno jasno pokazal ubojnostno psihozo. Kakor vse kaže, je nož in kol že zamenjal samokres, kajti obtožencu je svojo žrtev enostavno ustrelil. V primeri s tem junakom samokresa so fantje, ki obračunavajo svoje račune s kolo ali nožem, vendarle bolj k rajni, ker tvegajo pri tem tudi svoje življenje. Nož proti nožu ali kol proti kolu je kolikor toliko poštena borba, dasi je obsojanja vredna, napad s samokresom na neoboroženega nasprotnika pa je že blizu roparskemu napadu ali umoru.

Leta 1914. rojeni Anton Košir, samski trgovec v Sv. Neži pri Koprivju je obtožen, da je v noči na 27. junij letos v Brezjah pri Sv. Neži pri Trzinu ustrelil delavca Franca Kokalja. Krogla iz starega vojaškega samokresa je Kokalja pogodila v levi bok, pretrgala živčevje, da je Kokalja popolnoma ohromel in v bolnici po štirimesečnem strašnem trpljenju podlegel težki poškodbi.

Na nedeljo dne 26. junija je obtoženec poplaval s prijatelji v goslini silbarja Jozeta v Koprivju. Tja je prišel tudi 29 letni celjarski pomočnik Franc Kokalj. Med fanti je nastal prepir, toda Kokalj je fantje nagnal. Zapustili so gostilno, kake pol ure nato pa je odšel proti domu tudi Kokalj. Seboj je vzel ročico, da bi se ubranil morebitnih napadalcev. Na polpoti je srečal obtoženca ter tri njegove prijatelje ter jih zopet razgnal, ker je slutil, da ga nameravajo napasti. Košir je že tedaj streljal v zrak, da bi preplašil Kokalja. Kokalj pa je odšel domov. Pod njegovim oknom je nenadoma zopet počilo. Kokalj je izstopil in pogledal okoli hiše. Na vogalu je nekdo posvetil vanj, tisti trenutek pa je neznanec tudi že sprožil samokres. Kokalj je obelžal, ležal je več ur pred hišo in stokal ter klical na pomoč, a nihče mu ni pomagal. Zjutraj okoli 4. ure se je Kokalj sam splazil po trehurno do praga svojega stanovanja. Tam so ga kmalu nato našli nezavestnega.

Obtoženi Košir se je zagovarjal pred senatom s predsednikom s. o. s. Julijem Felaherjem, obtožbo je zastopal državni tožilec dr. Leo Pompe. Kokalja je branil dr. Vorišč. Vdovo pokojnega Kokalja kot zasebno udeleženko, ki zahteva doživljenjsko rento zase in za svoja dva mladolet-

na in nepreskrbljena otroka, pa je zastopal dr. Egon Stare. Obtoženi Košir se je zagovarjal, da je ravnal v silobranu. Orožnikom in preiskovalnemu sodniku je obtoženec pravil, da ga je pokojni Kokalj napadel s sekuro in z rovnico, na glavni razpravi ni mogel več vzdrževati trditve, da je bil Kokalj oborožen s sekuro, kajti na kraju uboja niso našli nobene sekire, pač pa so našli kakih 14 m stran od žrtve rovnico. Po obtožencem zagovoru in po izpovedi nekaterih prič je pokojni Kokalj zavihtel rovnico, v tistem trenutku pa je obtoženec sprožil samokres. Zastopnik pokojniške vdove dr. Stare je trdil, da je bila tudi rovnica pokojnemu Kokalju podtaknjena in da lahko s pričami to dokaže. Predlagal je zaslišanje več prič, ki bodo povedale, kako je bila rovnica podtaknjena in kdo jo je podtaknil, da bi se obtoženec mogel zagovarjati s silobranom.

Obtožencu prijatelji, ki so skupno prežali na žrtev, so izpovedali vsak po svoje. Državni tožilec, dr. Stare in predsednik senata so se prič zalogili v velikih nasprotjih in neskladnostih. Presenečenje za sodnike in poslušalce pa je bila izpoved Ivana Bodlaja starejšega. V njegovi hiši je pokojni Kokalj stanoval. Njegovo pričevanje je razodelo neverjetno mrzlo do žrtve. Ta priča je vedela povedati samo slabe stvari o Kokalju. Čeprav je žrtev že več mesecev v grobu, čeprav je njegova žena danes v bedi z dvema otrokoma, je Bodlaj z neverjetnim cinizmom izjavljal, da je obtoženec hvaležen, da je Kokalja spravil s sveta. S toliko srčno surovostjo in s takim sovraštvom do človeka, ki ga ni več med živimi, še ni pričal nihče v senatni dvorani. Bodlaj je vpil, da je bil pokojni zverina in ne človek. V resnici je bil pokojni Kokalj nasilen in nevaren človek, ki so se ga mnogi bali. Obramba se je močno prizadevala pokazati s prstom na pokojnika kot na nevarnega človeka, toda Kokalj še nobenega zavratno ni ustrelil, sam pa je le padel kot žrtev samokresa, ki ga je sprožil roka maščevalnega ubijalca. Četudi je bil pokojni Kokalj nasilen človek, ni imel nihče pravice, da ga ustrelijo kakor psa. Saj so bili stitje proti enemu in bi ga lahko ugnali, če je bilo res, da je bil Kokalj oborožen z rovnico. Kakor vse kaže, pa niti rovnice ni imel. O tem se bo senat prepiral na prihodnji razpravi, zato je bila včerajšnja razprava preložena.

POMAGAJMO GRADITI PIVKOV SOKOLSKI DOM

Marljive jeseniške žene in dekleta

Jesenice, 27. decembra. Narodne delavske žene in dekleta se že delj časa marljivo udeležujejo v jeseniški podružnici Narodne strokovne zveze in pri drugih društvi in organizacijah, kjer so članom v oporo pri raznih prireditvah gospodarskega, kulturnega in dobrodelnega značaja. Pred kratkim pa so ustanovile Društvo narodnih delavskih žena in deklet ki zelo marljivo deluje. Na ustanovnem obnem zboru je bil izvoljen naslednji odbor. Načelnica: Zupan Lojzka, podnačelnica: Francka Žnidar, II. podnačelnica: Marija Prš, tajnica: Gusti Ravnikar, blaginčarka Mimi Žen, prosvetarica: Cvetka Šlibar, odbornice: Pavla Dolenc, Ema Anderwald, Pavla Šest, Nadzorstvo: Ivanka Lajner, Pavla Markizeti in Ivanka Pavlič.

Pri slučajnostih se je razpravljalo o prireditvi božične ce za revne delavske otroke, ki so jo marljive članice pripravile. Na štefanovo je bilo v Sokolskem domu obdarovanih 25 najrevnejših delavskih družin predvsem onih katerih družinski očetje so bili pred meseci reducirani pri KID. Odbor Društva narodnih žena in deklet, je v ta namen organiziral nabiralno akcijo pri trgovcih in obrtnikih na Jesenicah. Javniki in okolici. Marljive nabiralke so pri nekaterih pridobitnih krogih našle precej razumevanja za revne delavske družine, marsikje, kjer je blagostanje doma, pa so doble malenkost, ali celo odšle praznih rok.

Končni uspeh nabiralne akcije za božičnico, je bil kljub temu prav lep. Odkar si je nabiralni akciji nabral tudi skromne in v popredu, kje je sočialni čut za trnčega človeka in kje je ljubezen do bližnjega samo na jeziku. Odbor društva se vsem tistim, ki so na ta ali na oni način prispevali, da je društvena božičnica dosegla svoj namen — prav lepo zahvaljuje. Na štefanovo večer na so članice priredile v Sokolskem domu prvo društveno plesno zabavo, ki je bila leno obiskana in katere čisti prebitek je namenjen za društveno kulturno delovanje.

Sokol

V sokolskem domu v šiški bo 31. t. m. Silvestrov večer, ki ga priredi društvo za zgradbo sokolskega doma v šiški. Letošnje silvestrovanje bo še posebno pestro. Bogat zabavni spored, ples, polnočna alegorija itd. Dobro založni bifeji, provostna vina, topli in mrzli prigrizki odlične kvalitete, kavarna in pečivo. Za ples bo skrbel priznani jazz Sokola I. Na naše tradicionalno silvestrovanje vabimo vse Sokole in prijatelje sokolskega pokreta ter ostalo nacionalno javnost. S svojim posetom boste podprli društvo za zgradbo sokolskega doma, da bo moglo čimprej odplačati dolg, ki ga ima na sokolskem domu. Na silvestrovo na svidenje v šiški!

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede matih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

MEDARNA

Ljubljana, Zidovska ul. 6. nudi sortirani prvovrstni cvetlični med po najnižji cen. 2670

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

50 PAR ENTLANJE ašuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov gumbic. Velika zaloga perja po 675 din. »Julijana« Gospodarska cesta 12

ZA VSAKO PRILIKO najboljše in najcenejše »Hubertus«, površnike, perilo in vsa oblačila nudi

FRESKER Ljubljana Sv. Petra cesta 14

KLIŠEJE

ENO VEČERJNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

TRAJNO ONDULACIJO

s 6-mesečno garancijo v modernih frizurah Vam napravi z najnovjšim aparatom za ceno din 60.— »Salon Merlake«, Sv. Petra c. 76. 1932

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

TECAJ ZA STENOGRAFIJO

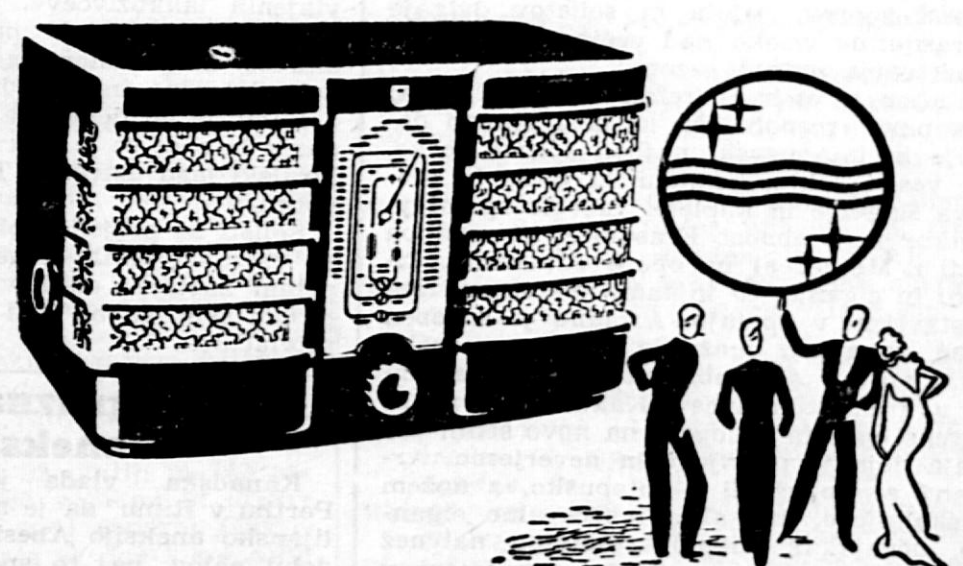
šestmesečni, priredi Trgovsko učilišče in stenografski institut Robida, Ljubljana, Trnovska ul. 15. — Poučuje ga. prof. Robidova. Učnina nizka. Uspeh garantiran. Začetek januarja 1933. Pojasnila v pisarni učilišča: Trnovska ul. 15. 2959

TECAJ ZA STROJEPISE

priredi Trgovsko učilišče in stenografski institut Robida, Trnovska ul. 15. Ljubljana. — Novi moderni stroj. Najnovjša učna metoda. Začetek januarja 1933. Pojasnila v pisarni učilišča: Trnovska ul. 15. 2960

Strojepisni pouk

(Desetprstni sistem.) Večerni tečaj, oddelki od 47. do 8 in od 48 do 9 zvečer za začetnike in izveščane — pouk tudi po diktatu. Vpisovanje dnevno od 6 do 8 ure zvečer. Edinstvena strojepisnica, največja v Sloveniji s 40 pisalnimi stroji raznih sistemov. Novost v strojepisnici bo tudi račinski stroj. Pričetek pouka 4. januarja. Šolnina zelo nizka. Christofor učni zavod Domobranska cesta 15. Tel. št. direktorja 48-43. 3011

ČE JE ZUNAJ VIHAR IN SNEG

JE NAJLEPŠE DOMA. POSEBNO TEDAJ, ČE SKRBI PHILIPS RADIO ZA RAZPOLOŽENJE. KVALITETNO ZNAMKO DOBITE V RAZLIČNIH MODELIH PRI

H. Suttner, Ljubljana ALEKSANDROVA C. 6

PHILIPS 215

NAJMODERNEJŠI 5+1 CEVNI SUPERHET Z OKTODO ROT CEV ZA OSILACIJO — 7 UGLASENIH KROGOV, KRATKI, NORMALNI IN DOLGI VALOVI, DOBITE ŽE ZA

Din 175.— mesečno

OGLED IN PREDVAJANJE BREZOBVEZNO — PROSPEKTI BREZPLACNI!

Makulaturni papir

pr oba

uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5

Zopet žalostna vest iz Prage

Umrl je največji češki pisatelj Karel Čapek

Ljubljana, 28. decembra. Iz Prage smo zadnje čase vajeni sprejemati same žalostne vesti. Ko smo ob praznikih zvedeli, da je umrl nenadno največji češki pisatelj Karel Čapek, je bilo

treba tudi to vest uvrstiti v kroniko o tragediji češkega naroda, kajti prav zdaj bi Čehi najbolj potrebovali svoje najboljši. najpomembnejše in najznamenitejše. Karel Čapek je bil med nami izmed če-

ških pisateljev najbolj znan, predvsem po svojih dramah. Z »Belo boleznijo« je Čapek pri nas dosegel pravi triumf. Pisal je tako človeško, da je vzdihnila v človeku najnežnejša struna in znal se je tako neposredno približati stvarnosti ter vsemu človeškemu, da je imela njegova beseda poseben čar prepričljivosti. Čeprav je poznal človeka do dna ter ga ni idealiziral, je bil vendar optimist ter je veroval v napredek in zmago razuma. Ko smo videli v Ljubljani njegove »Robote«, ga še nismo dovolj razumeli.

Ko se je znanje češčine zadnje čase pri nas zelo razširilo, se je pomnožilo precej tudi število čitateljev čeških knjig. In Čapek smo čitali najraje. Postal je popularen med nami, čeprav je njegovih del prevedenih v slovenščino sorazmerno malo, prav za prav le drobci, medtem ko so Čapkovi spisi prevedeni v vse svetovne jezike.

Umrl je v času, ko je vera v človeka zelo omajana, ko so v njegovi domovini odstajali Masarykove slike in ko so ga nekateri celo prezirali, ker je bil Masarykov prijatelj in ker je napisal knjigo o njem. Njegova smrt je simbolična za čas in dogodke nesrečne republike. Vendar bo njegova beseda živela pod pepelom pogorišča sive vsakdanjosti kot neugasljivi ogenj; vrnil se bodo časi, ko bomo zopet začeli verovati v človeka in ko bodo ideali človečnosti zopet dvignjeni iz blata.

Nova Leharjeva opereta »Frasquita«

Z dobro predstavo in lepo opremo bo ta opereta močna privlačnost

Ljubljana, 28. decembra. Leharjeva opereta je z jamčenim uspehom našemu operetnemu repertoarju prineslo vsako Leharjevo delo zmago. Že v predvojni dobi smo z Leharjevimi operetami polnili gledališče: Piskrovez, Knežna, Grof Luxemburski in Vesela vdova so privlačevale občinstvo in njih melodije so več let odmevale po ljubljanskih ulicah. Po vojni smo gledali isti uspeh z Leharjevo novo »Deželo smehljajev« ter z novouprizorjenimi znančema »Grofom Luxemburškim« in »Veselo vdovo«.

Nerazumljivo je torej, zakaj iskati novih operet drugod, ko jih je Lehar napisal devetindvajset. Tudi naš Gledališki list ugotavlja, da je Franc Lehar »do današnjih dni ostal vodilni operetni avtor in da mu niti mnogi drugi mlajši operetni skladatelji doslej ne niso mogli vzeti žezla v operetnem kraljestvu«. Tako je uprizoritev Leharjeve »Frasquite« kajpak potrdila to vseobče veljavno sodbo in prinesla našemu operetnemu osebju v naprej zjamčen uspeh.

»Frasquita« je bila napisana l. 1922; kot noviteta je torej 16 let stara. Za Leharjevo opereto vsekakor prestara, kar treba obžalovati tem bolj, ker bi bila njena uprizoritev pred nekaj leti lahko z dvema šarmantnima operetnima pevčema še večji, tudi pevski polno zadovoljujoč uspeh. Zakaj kakor »Dežela smehljajev«, »Judita« — ki sem jo že predlagal — in druge Leharjeve operete zadnje dobe, je tudi »Frasquita« opereta večjega in boljšege sloga kakor običajne operetne puhlice. Celo naš »Gledališki list« naglašja, da spada »Frasquita« med Leharjeve »napol opere«, vsaj kar se tiče pevskih zahtev.

Ali »Frasquita« je ostala tudi brez opernih pevcev, ki smo jih izkoristili zamudili, močno, muzikalno in pevski ljubezno ter po svojem libretu živahno dramatsko, okusno in vsakršne običajne drastične ali bedaste spakovanja prosto delo. Leharjevo melodično bogastvo, pestru ritmičnost, zvoni, polni orkestralni part, umetna prepletenost zborov, baleta in solistov dvigajo »Frasquito« visoko nad večino operetnega repertoarja zadnjih sezon.

Kakor v vseh operetah sta tudi tukaj dva para: resnobneži, ki nosi glavno dejanje in ima pevski najbolj tehtne točke, ter veseli, lahki, komični, ki pleše in prepeva šlagerje in kuplete. Libretto spominja (kakor že omenost Frasquita, ki nastopa ondi z Mercedes) na opero »Carmen«. Ciganje in ciganke tu in tam, obe dejanji sta postavljeni v Španijo. Armand je sodoben José, zavajanje moža je čisto carmensko in ranjanje v Alhambri nas spominja na plese v krčmi tihotapcev. Kakor hitro pa se okrene opereta od opere na novo stran postaja dejanje prisiljeno in neverjetno. Armand se bo oženil s potepuško, z nožem naslakujoč, dva ataka maščevalno ciganke, učenjaku Hippolyt, smešen naiiven in okornež, pa se v 3. dej. izpremeni v normalnega kavalirja, ki vzame bivšo Ar-

mandovo zaročenko, operetno plitko punčo Dolly, nekako Micaelo. V opereti mora biti pač vse mogoče.

Režiser in koreograf inž. P. Golovin je novo opereto prav skrbno pripravil, jo zing. Franzovini deloma novimi, deloma starimi dekoracijami lepo opremil, in tudi glede garderobe je bilo storjeno vse mogoče; Frasquita in Dolly pa sta z čim elegantnejšo in efektnejšo številno toaletno angažirali dva modna salona. Tako se že zunanje predstavlja »Frasquita« zelo ugodno.

Pa tudi izvajana je bila dobro. Dirigent A. Neffat je žel za odlično podano uverturo in predigro 3. dej., dvoje najboljših mest operete, posebno toplo priznanje. Pod njegovo živahno taktirko se je dejanje s petjem in plesi razvijalo tako temperaturno kakor si to zmerom želimo, a bolj redko doživimo.

D. Zupan je igral in to pot tudi pel tovarnarja Girota, elegantnega veseljaškega očeta, E. Barbičeva je bila njegova hčerka, ljubka živalca (kakor bi zapisal dr. Tavčar), ki frli in skače, pa tudi prijetno zapoje. B. Peček je dal za znanemu operetnemu učenjaku kolikor možno novih potez, komičnih domislekov; nesrečno srečni Armand je g. Sancin, ki stori pošteno vse, kar zmore, Z. Fianek je mlad cigan kitarist, kajpak s premalo ognja in duha za Frasquito; čedno je zapel Sladoljev kot krčmar znan; R. Brarčeva in Japljiva sta se prav lepo uveljavili kot pevki in plesalici, a Japljiva še posebej kot plesoča natarica. Posrečen, malo karikiran sluga Filip je Jožko Rus, kot živahna mornarja sta se v igri in petju obnesla M. Kristančič in Jelnikar, pa je še dolga vrsta ulog, ki so bolj ali manj ustrezale.

Glavno partijo, ki zahteva pevke, igralke in plesalke prvega reda, je imela št. Poličeva. Prav za svoj god je dobila operno ulogo. Živahna, strastna, divja in sladka je briljirala z razkošjem toalet in se odlično uveljavila tudi v prizoru, ki jo zasači Armand, »kako napravi prago pleše v družbi vinjenih lahkoživec«. Prigor sredi slatno oblečenih baletk je podala diskretno in okusno. S Sancinom je nosila glavno težo dela vztrajno in dosledno.

Balet je bil dober in zadovoljiv tudi zunanje in zbor se je potrudil, da je pevski in igralski lepo ustrezal. Tako smo bili zadovoljni.

Solisti so prejeli šopke in darila ter bili po vsem dejanju in nekateri tudi pri odprtem zastorju odlikovani z aplavzi. Preprčan sem, da bo tudi »Frasquita« močna privlačnica.

Fr. G.

Kanada priznala aneksijo Abesinije

Kanadska vlada je sporočila lordu Perthu v Rimu, da je sklenila priznati italijansko aneksijo Abesinije. Lord Perth je dobil nalog, naj to sporoči na pristojnem mestu v Rimu.

Gertruda Ederlova v sirotišnici

Gertruda Ederlova, žena, ki je pred 15 leti prva preplavala Rokavski preliv, in ki so jo po povratku v Ameriko slavili malone tako, kakor pozneje Lindbergha za prvi polet čez ocean, odhaja, stara komaj 40 let, v sirotišnico, kjer si je kupila mesto za odkodnino za težko nesrečo. V trintu dogodkov je javnost na njo kmalu pozabila. Več mesecev je dobivala naravnost pravilne honorarje, ko je nastopala po raznih zabaviščih. Toda njena slava ni trajala dolgo. Prihranila si je bila sicer precej denarja, toda prišel je borzni polom l. 1929 in bila je ob vse prihranke.

Potem se je preživljala s krošnjarskim in živila je v zelo težkih razmerah. Leta 1934 je padla po nerazsvetljenem stopnišču neke newyorške hiše in si zlomila obe nogi. Zdravila se je dve leti in ostala je hroma. Potem se je dve leti vlekla pravda zaradi odkodnine. Slednjič je zmagala in sodišče ji je prisodilo 40.000 dolarjev nagrade. Stem denarjem odhaja zdaj skrušena in v življenju bridko razočarana žena v sirotišnico. Na svetu je pač vse minljivo in tudi slava ne more biti večna.

Konserviranje mleka s suhim ledom

Uporaba suhega ledu odnosno kondenziranega ogljikovega kisika vedno bolj narašča. Suhi led nam služi deloma kot hladilno, deloma pa kot konzervirajoče sredstvo. Zdjaj so jeli uporabljati suhi led tudi za konzerviranje mleka, ki ga prevažajo na velike daljave. V 20 litersko posodo z mlekom se postavi sito in filter, kamor se nasuje okrog 50 gramov suhega ledu. Iz tega se razvija v obliki plina kisik in tako nastane nad mlekom atmosfera, v kateri se ne morejo razvijati bakterije. Mleko, ki je v taki posodi 20 ur, vsebuje v kubičnem centimetru samo 55.000 bakterij, dočim jih je v mleku, ki ne pride v dotik z ogljikovim kisikom, v enem kubičnem cm nad 20 milijonov.

Učinek je še večji, če je mleko z ogljikovim kisikom izpostavljeno tudi nižji temperaturi. Pri ohlajitvi na 10 stopinj pade število bakterij po 20 urah na okroglo 3.000 na kubičen cm, dočim jih ostane sicer tudi pri tej temperaturi še vedno 300.000, če ne pride mleko v dotik z ogljikovim kisikom.

Iz Kranja

Poslovilni večer dr. Dolara. Jug. bolgarska liga prosi člane in prijatelje, da se nocojšnjega poslovnega večera udeležijo v čim večjem številu.

Ponesrečje se je. Znana prodajalca časopisov Agata Weisena je v četrtek pred prazniki pri prodajanju časopisov tako nesrečno padla, da si je zlomila nogo.

Dve nevesti. Prosvetni odsek gasilskega društva na Primorskem je odigral na dan sv. Stefana, kmetsko komedijo Cv. Golarja »Dve nevesti«. Obisk je bil pravl.

Smrtna nesreča. Prejšnji teden se je ubil na poti domov delavec Janez Roblek iz Zg. Brnika. V šenturju je padel s kolesa tako nesrečno, da si je prebil lobanjo. Bodi mu lahka zemlja.

Najdražje plačana filmska igralka

Samo pri filmu zasluži Sonja Henie 250.000 dolarjev letno, ima pa še druge dohodke

Presenetljivi uspehi Sonje Henie na ledu, njen prehod v Hollywood in kariera v filmski metropoli je ena najvratokrmnejših partij igre za bogastvo v naših časih. Mlada drsalka iz Osla, ki si je večkrat priborila svetovno prvenstvo v umetnem drsanju in zapustila drsališče neporažena, je v rekordno kratkem času osvojila tudi Hollywood in filmski trg. Zdjaj je najdražje plačana filmska zvezda in strokovnjaki pravijo, da se bo dolgo držala na doseženi višini, če se ne bo zgodilo kaj izrednega. Njena zunanost je fotogenična, Sonja zna igrati, razen tega je pa še najboljša drsalka in kot taka dolgo ne bo imela konkurence. Denar, ki ga je njen oče vložil v drsalno šol svoje hčere, prinaša res bogate obresti.

Ko je bilo Sonji 7 let, je drsala za zabavo. Z osmimi leti je dosegla prvo zmago na mednarodni tekmi. Ko se je pokazalo, da bi mogla zvezdica drsališča hitro zažareti kot zvezda prve velikosti, je zahteval njen oče, bogati in podjetni trgovec, dobro kupčijo in uredil je hčerki posebno drsališče z umetnim ledom. Rodbinsko premoženje ji je omogočalo nepredvidljivo točno po načrtu brez škodljive naglice in prenapetosti moči. Ko ji je bilo 23 let, je imela Sonja Henie več kolaj, trofej in diplom kot najbolj zaslužne star general. V tem času je pa tudi spoznala, da je odlikovanj že dovolj in da bo treba tudi kaj zaslužiti. Saj ni zaman rojena v trgovski hiši. Zapustila je torej neporažena pozorišče amaterskih tekem, s seboj je vzela latorike vseh svojih zmag, ker njene rivalinje še niso bile dorašle njeni umetnosti, da bi se mogle pomeriti z njo. Tako je odšla v Hollywood, od koder so ji ponudili 125.000 dolarjev za vsak film, obenem so ji pa zjamčili dva filma letno. To je pomenilo letni zaslužek četrtr milijona dolarjev.

Prvi film je prinesel presenetljiv uspeh. Sonja Henie je zmagala na platnu, kakor je zmagovala na drsališču. In potem je lahko diktirala svoje pogoje. Na pogajanja je prišla s svetovalci glede premoženjskih in pravnih zadev in med njimi je bil njen oče glavni. Zahtevala je, naj se njeni honorarji ne dele kakor običajno pri filmskih zvezdah na 52 tedenskih obrokov po 5.000 dolarjev, temveč na 20 obrokov. Dvajset tedenskih honorarjev po 12 tisoč 500 dolarjev skrajša dobo, na katero je za filmsko družbo vezana v Hollywoodu glede bivanja in dela, obenem pa posavlja Sonjo Henie na mesto, kakršnega je bila vajena. Ona je tudi v Hollywoodu prva med zvezdami saj prejema tedensko več kakor katerakoli druga zvezda.

Četrtr milijona dolarjev na leto je dohodek, s katerim bi se dalo živeti, čeprav v Ameriki take dohodka temeljito obdavčijo in čeprav je lahko kraljica ledu tudi kraljica slajdokusja. Toda Sonja Henie je preveč podjetna in ognjevitka, da bi nad pol leta počivala na latorikah in živela z letno razmeroma kratke sive, da bi ne gojila rož ali ne cekirala svoje zbirke trofej. Sonja Henie se zadovolji s kratkimi počitnicami v mrtvi sezoni, sicer pa porabi ves svoj prosti čas za druge dobičkonosne posle. Hodi gostovat kot svetovna prvakinja v umetnem drsanju, pojavi se na drsališču povsod tam, kjer ji lahko dobro plačajo, izkorišča svojo popularnost, ki si jo je pridobila z zadnjim filmom in dela razpoloženo za nove filme. Vsi svetovni listi pišejo o njenih nastopih in potovanjih, o njenih načrtih in izjavah, pri-

občujejo njene fotografije in tako je Sonja ena izmed redkih zvezd, ki ji ni treba drago plačati svoje reklame.

Pa tudi raznih spletk se ji ni treba izmišljovati, da bi obračala nase pozornost za film vnetega občinstva. Nasprotno, ona si da vse dobro plačati. Prva turneja ji je vrgla 327.000 dolarjev, lani, ko je nastopala drugič, je imela zjamčenih že 800 tisoč dolarjev. Letos pa je že daleč preko račila milijon. Dohodki od radia in reklame so ji prav za prav samo še drobci, čeprav so drugim filmskim igralkam glavni del letnega zaslužka.

Pri vsem tem je pa Sonja zelo varčna. Da ni najprijetnejša zvezda, bi gotovo trdili o nji, da je skopca. V kavarni »Paris« v Hollywoodu zatrjujejo, da ni še nikoli dala niti centa napitnine. Ko se je na potovanju na Norveško mudila nekaj dni v Londonu, je bilo osebje hotela, kjer je stanovala, globoko razočarano, ker ni dobilo nobene napitnine. Na parniku »Normandie« je pa prevzel eden izmed njenih znancev nehaletno nalogo zagladiti neprijetni vtis, ki ga je bila napravila. On je namreč dajal v njenem imenu napitnino, ko je odhajala in pozabila nagraditi osebje za izkazano pozornost vsaj s priznanjem. Morda na Norveškem niso navedeni napitnine. Drugi tak značilni dogodek se je pripetil v Klubu mladih drsalcev Junior Olympics, ki ga je ustanovila v začetku svoje hollywoodske kariere, ko je se potrebovala reklamno zase. Klub naj bi imel člane po vseh krajih Amerike. Zadovala je prijavi in naslov in Sonina reklamna pisarna je takoj poslala prijavitelcu legitimacijo in p-sebno pisano. V pisnu je bila podpisana Sonja Henie. Zanimanje za novi klub je bilo veliko in reklama uspešna, toda klub se je lepo razvijal samo do prvega obračuna. Ko so pa predložili Sonji Henie račun za poštnino, je dejala, da je ta reklama predraga.

Zelo praktičen je tudi njen odnos do uspeha njenih filmov. Splošno je znano, da se nikoli ne zanima za pleskanje, niti za kritiko v filmskih rubrikah. Vse njeno zanimanje je osredotočeno na dohodke. In to je končno tudi zanesljivo merilo. V pogajanjih je vedno prevladna. Ko se je pogajala v restavraciji z ravnateljem neke radijske družbe glede honorarja za nasopred mikrofonom, je pokazala na Barbaro Stanwyckovo, sedeco slučajno za sosedno mizo. Čujte, koliko pa plačujete nji? Polovica več bi bila zame primerna. In res je dčila, kolikor je zahtevala.

V njeno čast je pa treba povedati, da je dobil Tyron Power, s katerim je bila nekaj časa zaročena, od nje zares lepa darila. Sonja sama pravi, da jih je dala rada in obžalovala ni tega niti, ko se je zaročnik razdrla.

Predor pod korejsko ožino

Japonsko prometno ministrstvo proučuje vprašanje zgraditve ogromnega predora pod Korejsko ožino. Predor naj bi vodil v Simonoseki na južnem delu glavnega japonskega otoka do Fūsana na južnem delu Koreje. Dolg bi bil 120 km in stroški bi znašali približno pol milijardo jen. Ministrstvo je že odredilo, naj se geološko prouči teren, kjer bi bil zgrajen predor. Častnik japonskega generalnega štaba je izjavil, da bi bil predor pod Korejsko ožino onega pomena, kakor je Panamski preliv za Zedinjene države. Premestitev vojske z japonskih otokov na azijsko celino bi bilo potem mnogo lažje in hitreje. Tovorne in vojaške ladje, ki morajo zdaj prevažati vojsko, bi bile potem proste in lahko bi jih porabili v druge svrhe.

Načrti graditi predore pod morskim dnom niso nič novega, toda še nikoli ni bil zgrajen 120 km dolg predor. Treba je upoštevati, da je stavba tehnika po volni silno napredovala. Najdaljši pomorski predor so zgradili v Severni Angliji: dolg je 8 km in dovršili so ga leta 1886. Daljših predorov niso gradili zaradi tehničnih ovir. Že večkrat se je govorilo o zgraditvi podmorske zveze med Francijo in Anglijo. Toda vedno so pri tem naleteli na ovire, kakor z načrtom zgraditi predor pod Gibraltarsko ožino, ki bi vezal Evropo z Afriko. Treba bo pa počakati, da se uresniči japonski načrt, ali pa da pade v vodo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

P. W.:

V zelenem pecku roman

Slednjič je poglavar odgovoril, da je zadeva preveč resna in da ne more odločiti sam. Gaučo je njegov odgovor raztolmačil Halesu. Sklicati bo treba posvetovanje vseh in odločilno besedo bo imel čarovnik.

— Obljubi jim darila, — je silil Hales v gauča. Gaučo je jel govoriti, toda poglavar je odklonilno iztegnil roko.

— Jutri naj prideva po odgovor.

— To je prepozno. Naj odločijo takoj. Pojasni mu, da je v nevarnosti življenje dveh ljudi...

Hales je stiskal pesti in preklinjal samega sebe, da ne more sam govoriti z Indijancem. Znal bi mu dopovedati to bolje, nego gaučo.

Za hip se je zdela, da se poglavar jezi, da tako sili vanj s prošnjo. Na njegovem ponosnem obrazu se je pojavilo nekaj oblačku nezadovoljstva podobnega.

Hales se je ustrašil. Oblaček nezadovoljstva je pa s poglavarjevega obraza takoj izginil.

— Takoj bo sklicano posvetovanje in na odgovor lahko kar počakate, — mu je raztolmačil gaučo.

Poglavar je vstal in Hales se je razburjeno prijel za glavo.

14

Gaučo je sedel nepremično in zrl v plamene.

Poglavar je odšel na sredo naselbine, kjer je polklical k sebi nekaj mož. Kmalu so se začeli klicati in močje so vstajali od svojih kolob. Nekdo je namerl na ogenj med kolobami suhljadi tako, da so plameni ožarili vso okolico.

Halesu se je zdel ta prizor kakor sanje.

Nekaj mož je sedlo okrog ognja, drugi so pa stali v velikem polkrogu okrog poglavarja.

— Poslušaj dobro in povej mi takoj, o čem govore, — je prosil Hales gauča in stiskal njegovo roko liki v kleščah.

— Posvetovanje se še ni pričelo, čakajo še, da pride čarovnik.

Iz ene kolibe, skoraj večje in lepše od poglavarjeve, se je jelo razlagati tiho monotonno prepevanje, neprestano ponavljajoče se, mešanica besed in melodije.

— Čarovnik se že pripravlja na posvetovanje. Zdjaj prepeva, — je zašepetal gaučo Halesu. Zbor Indijancev okrog ognja je naenkrat s tihim mrmranjem pritegnil pojočemu poglavarju.

Iz kolibe je stopil čarovnik. Bil je skoraj enako velik kakor poglavar, samo krepkejši. Na glavi je imel svoj znak, načelek s perjem. Od pasu do kolena mu je viselo več peres, okrog vratu je pa imel več ogrlic z amuleti.

Petje je postajalo močnejše in čarovnik se je bližal, čudnih, skoraj plesočih korakov ognju. Prepeval je vedno glasneje. Tudi petje Indijancev je postajalo močnejše.

Kar je petje utihnilo in čarovnik je pokleknil k poglavarju.

— To je bila molitev. Besed nisem razumel. To je najbrž stara pesem in mislim, da je niti Indijanci ne razumejo, — je pojasnjeval gaučo Halesu. Le-ta je pa zrl nepremično na poglavarja, ki je bil vstal in jel govoriti. Govoril je v kratkih stavkih in vojščaki so mu večkrat pritrdili.

— Poglavar se zavzema za naju. Svojim vojščakom kliče v spomin, da smo rešili njegovo pleme lakote in pravi, da bi gotovo nagradili tiste, ki bi šli z nama.

Hales je ves razburjen stiskal pesti. Spomnil se je, kaj je bil storil mladi Gray, kako je polil z vrelo kavo roko starega Indijanca in spomnil se je, kako je hotel popraviti storjeno krivico, kako je kupil krave in jih dal Indijancem. Takrat mladenci pač ni slutil, da si morda kupuje življenje.

Poglavar je končal. Nekaj časa je bilo vse tiho, potem sta pa stopila naprej dva mladenci.

Stala sta tiho pred poglavarjem in čakala, kdaj jima namigne. Poglavar je izpregovoril nekaj besed in gaučo je brž pojasnil Halesu njihov pomen:

— Mladenci, ki mu je ime Luka, naj govori.

Mladenci se spregovorili, najprej plaho, potem se je pa opogumil in nadaljeval pogumneje.

Po njegovem govoru je zavladala tišina. Gaučo je porabil to priliko, da je Halesu vse raztolmačil.

— Mladenci pravi, da pragozd in zemlja ne krijeta pred njim nobene tajne in da bi sledove gotovo našli. Rad bi se oženil, toda oče njegove izvo-

ljenke zahteva za hčer štiri merjase. Luka je siromasen in upa, da bo dobil od vas nagrado, če bi izpolnil svojo nalogo. Potem bi lahko očetu dekleta plačal.

— Povej mu, da dobi toliko merjasev, da bo najbogatejši moč plemena, — je dejal Hales hitro. Toda gaučo je to odklonil.

— Ne smete se vmešavati v njihovo poslovanje. To bi utegnilo vse pokvariti.

— Kaj pa pravi ta?

— Dejal je, da sta rešila njegovega očeta smrti od lakote in da bi rad poravnal svoj dolg. Nobene nagrade ne zahteva in prosi poglavarja, naj ga pusti z vami.

Hales se je ves ginjen ozrl na mladega Indijanca. Gotovo se je zavedal nevarnosti in gotovo je vedel, da lahko izgubi tudi svoje življenje. Vendar je pa hotel poravnati dolg, ki sploh ni bil dolg in zato se je sam ponudil.

Tisti hip si je Hales zaželel, da bi bil eden teh vrlih mož. Civilizacija, beli ljudje, so jih oropali vsega imetja in jih pregnali v pragozd. Vzeli so jim vse, toda plemenitosti in ponosa jim niso mogli vzeti. Mladenci se je priklonil poglavarju in se vrnil na svoje mesto, kakor njegov tovariš.

Tedaj je pa izpregovoril čarovnik.

Čeprav je gaučo iztegoval vrat in nastavljal ušesa, ni mogel razumeti vsega, kar je čarovnik govoril. Čarovnik je govoril hitro in zdelo se je, da se vsi Indijanci z njim strinjajo.

Končno je zaključil svoj govor.